

Analýza příčin odchodu pracovní síly z Karlovarského kraje

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

Karlovarská agentura
rozvoje podnikání

Analýza příčin odchodu pracovní síly z Karlovarského kraje

Zpracovatel: kolektiv autorů MEPCO, s. r. o.
Březen 2017

Obsah

1. Dotazníkové šetření	5
1.1. Cílová skupina 1 - Osoby nežijící v Karlovarském kraji	5
1.2. Cílová skupina 2 - Studenti SOU, SŠ, VOŠ v Karlovarském kraji	16
1.3. Cílová skupina 3 - Studenti SOU, SŠ, VOŠ a VŠ mimo Karlovarský kraj	23
1.4. Cílová skupina 4 - Studenti vysokých škol v Karlovarském kraji	32
1.5. Klíčová zjištění z dotazníkových šetření	37
2. Fokusní skupina	39
3. Řízené rozhovory	41
4. Soubor opatření	42
5. Závěr	44
Přílohy	46

Hlavním cílem analýzy je zjistit, co studentům a absolventům v Karlovarském kraji chybí, z jakého důvodu nejčastěji z Karlovarského kraje odcházejí a co by je eventuálně mohlo přimět k návratu zpět do Karlovarského kraje. Na základě zjištěných poznatků budou navržena opatření, jejichž případná realizace povede k zatraktivnění Karlovarského kraje a zmírnění odlivu pracovní síly, potažmo obyvatel kraje.

1. Dotazníkové šetření

Smyslem dotazníkového šetření bylo zjistit potřeby a preference pracovní síly v kraji a důvody odchodu pracovní síly z kraje. Primární data byla získána prostřednictvím kvantitativního výzkumu, resp. dotazníkového šetření a získané poznatky byly verifikovány na fokusní skupině a prostřednictvím řízených rozhovorů.

Osloveny byly celkem čtyři cílové skupiny:

- 1) osoby pocházející z Karlovarského kraje, ale nežijící v tomto kraji;
- 2) studenti posledních ročníků středních škol (SŠ), středních odborných učilišť (SOU) a studenti vyšších odborných škol (VOŠ) pocházejících a studujících v Karlovarském kraji;
- 3) studenti SOU, SŠ, VOŠ a VŠ pocházející z Karlovarského kraje, ale studujících mimo Karlovarský kraj
- 4) studenti vysokých škol v Karlovarském kraji.

1.1. Cílová skupina 1 - Osoby nežijící v Karlovarském kraji

Nejčastěji respondenty poji ke Karlovarskému kraji studium, tj. absolvovali zde střední školu, střední odborné učiliště či povinnou školní docházku (graf 1). Převážná většina respondentů má ke Karlovarskému kraji i rodinné vazby. Téměř tři čtvrtiny respondentů se zde narodily, přibližně dvě třetiny respondentů mají v současné době v kraji některé ze svých předků či sourozenců a nadpoloviční většina měla v kraji přímé předky. Můžeme tedy zhodnotit, že **rodinné a sociální vazby jsou u této cílové skupiny významným aspektem ve vztahu ke kraji.**

Graf 1 Vazby ke Karlovarskému kraji (počet)

Pozn. Znění otázky: Jaký je Váš vztah ke Karlovarskému kraji? Možno více odpovědí, polouzavřená; zobrazen počet odpovědí. N = 84. Seřazeno sestupně dle počtu odpovědí.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Polovina respondentů, kteří odešli z kraje, se usadila v Hl. m. Praha (tabulka 1). Druhý nejvyšší počet respondentů žije v Plzeňském kraji, a to zejména v Plzni. Třetí nejvyšší zastoupení získal kraj Středočeský. Z dalších výsledků vyplývá, že vzdálenost přesunu od původního bydliště nehraje přílišnou roli, neboť jak si můžeme všimnout, celkově více respondentů se usadilo v Brně, než v sousedním Ústeckém kraji.

Tabulka 1 Stávající místo žití

Kraj	Počet	Podíl (v %)	Město	Počet
Hl. m. Praha	41	50,0	Praha	41
			Plzeň	13
Plzeňský	16	19,5	Rokycany	1
			Přeštice	1
			Štěnovice	1

Kraj	Počet	Podíl (v %)	Město	Počet
Středočeský	10	12,2	Kladno	3
			Jinočany	2
			Dobšín - Kamenice	1
			Přezletice	1
			Tachlovice	1
			Řevnice	1
Jihomoravský	5	6,1	Brno	5
			Ústí nad Labem	3
Ústecký	4	4,9	Chomutov	1
			České Budějovice	1
Jihočeský	2	2,4	Brlöh	1
			Jihlava	2
Kraj Vysočina	2	2,4	Liberec	2
Liberecký	2	2,4		

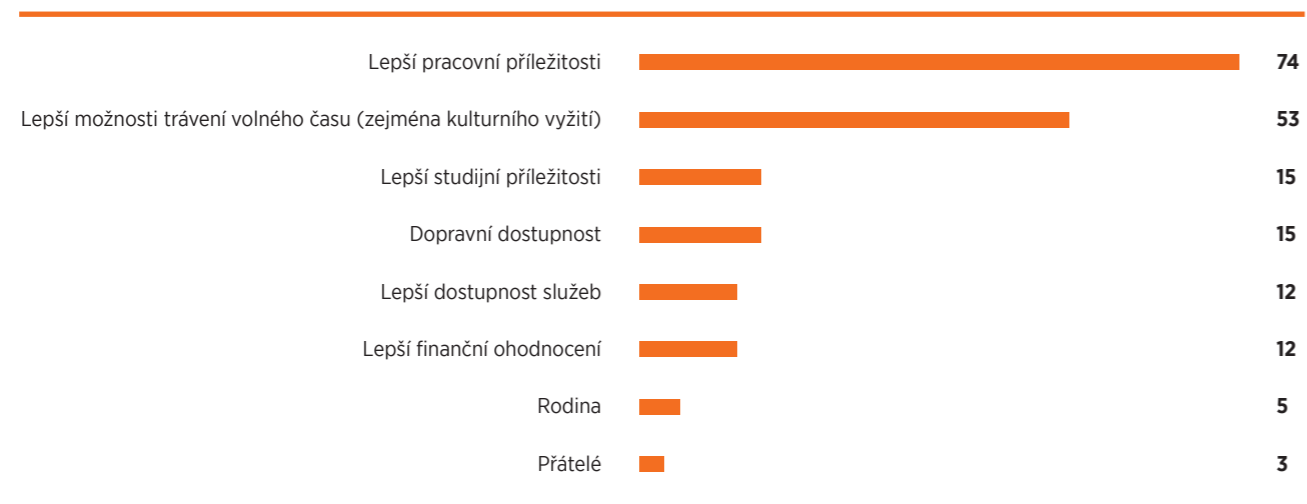
Pozn. Znění otázek: V jakém kraji aktuálně žijete (nemusí se jednat o trvalé bydliště, ale o skutečné trávení Vašeho času - místo s většinovým přenocováním)? Uzavřená, na výběr jedna z možností. V jakém městě aktuálně žijete (nemusí se jednat o trvalé bydliště, ale o skutečné trávení Vašeho času - místo s většinovým přenocováním)? Otevřená, N = 82. Seřazeno sestupně dle počtu odpovědí.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Za **důvod preference aktuálního místa mimo Karlovarský kraj**, kde respondenti v současnosti žijí, byly nejčastěji a vcelku jednoznačně označovány **lepší pracovní příležitosti** (graf 2). Druhým nejčastějším důvodem byly **lepší možnosti trávení volného času**¹ (zejména kulturního vyžití). Jednalo se nejen o skutečné využití volnočasových nabídek, ale především o samotnou možnost a dostupnost takového vyžití. Značný význam měla i **dopravní dostupnost**, tj. dojezdová a časová vzdálenost z místa bydliště a místa práce a pohyb po regionu. Vyšší četnost odpovědí získaly dále **lepší studijní příležitosti, lepší finanční ohodnocení a lepší dostupnost služeb**. Vliv na místo života respondentů měly i rodinné a sociální vazby, i když ty byly příčinou setrvání na stávajícím místě až na dolních pozicích žebříčku. Z tohoto můžeme usuzovat, že lepší pracovní podmínky jsou důležitějším faktorem pro setrvání na určitém místě než samotné rodinné zázemí a v případě možnosti takovýchto vyhovujících pracovních podmínek v Karlovarském kraji by respondenti byli ochotni v kraji zůstat.

¹ Ve fokusní skupině však bylo následně identifikováno, že možnosti trávení volného času nejsou impulsem, ale spíše dodatečným faktorem.

Graf 2 Preference stávajícího místa pobytu před životem v Karlovarském kraji (počet)

Pozn. Znění otázky: Z jakého důvodu preferujete Vaše aktuální místo, kde žijete, před Karlovarským krajem? Otevřená, vypište; N = 84. Seřazeno sestupně dle počtu odpovědí.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Pravděpodobnost návratu odchozích z kraje je ovlivněna mimo jiné délkou pobytu mimo kraj, resp. s rostoucí délkou pobytu mimo původní bydliště klesá pravděpodobnost návratu (zejména z důvodu navázání sociálních vztahů v jiném místě a vytvoření zázemí). Více než třetina respondentů dotazníkového šetření žije mimo Karlovarský kraj 5-9 let a přibližně třetina 10-20 let (tabulka 2). Dá se předpokládat, že respondenti žijící mimo kraj méně než 1 rok či 1-4 roky by se do kraje snáze vraceli. Nicméně z šetření vyplynulo, že pouze 13 % z nich by uvažovalo o návratu do kraje², naopak více než dvě třetiny uvedly, že by o návratu do kraje neuvažovaly.

Tabulka 2 Délka pobytu mimo Karlovarský kraj

Délka pobytu	Počet	Podíl (v %)
Méně než 1 rok	1	1,2
1-4 let	22	26,2
5-9 let	31	36,9
10-20 let	27	32,1
Více jak 20 let	3	3,6

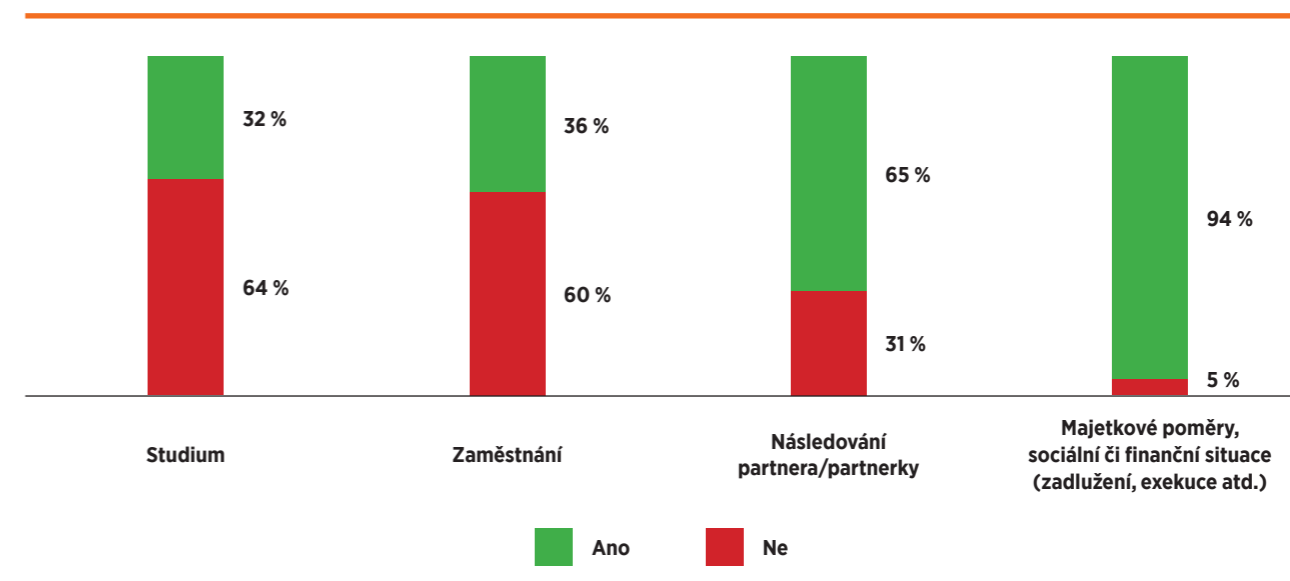
Pozn. Znění otázky: Kolik let žijete mimo Karlovarský kraj? Polouzavřená; N = 84.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

² Znění otázky: Uvažovali jste/uvažujete o možnosti návratu do Karlovarského kraje? uzavřená, N = 23 (odpovídali jen ti, co žijí mimo KK méně než 1 rok či 1-4 roky). Rozhodně by uvažovala o návratu do Karlovarského kraje ca 4 % respondentů, spíše ano uvedlo 8,7 %, rozhodně by neuvažovalo 26 % respondentů a spíše ne ca 39 %. Odpověď „nevím“ uvedlo téměř 22 % respondentů.

Více než dvě třetiny respondentů odešly z Karlovarského kraje z důvodu studia (graf 3). Druhým nejčastějším důvodem bylo zaměstnání, uvedlo tak 60 % respondentů. Následování partnera či partnerky zminila přibližně třetina respondentů. Nízký podíl respondentů označil za důvod odchodu majetkové poměry, sociální či finanční situaci (ca 5 %). Studium a následné získání zaměstnání hraje v odchodu pracovní síly stále stěžejní roli.

Graf 3 Důvod odchodu (podíl, v %)

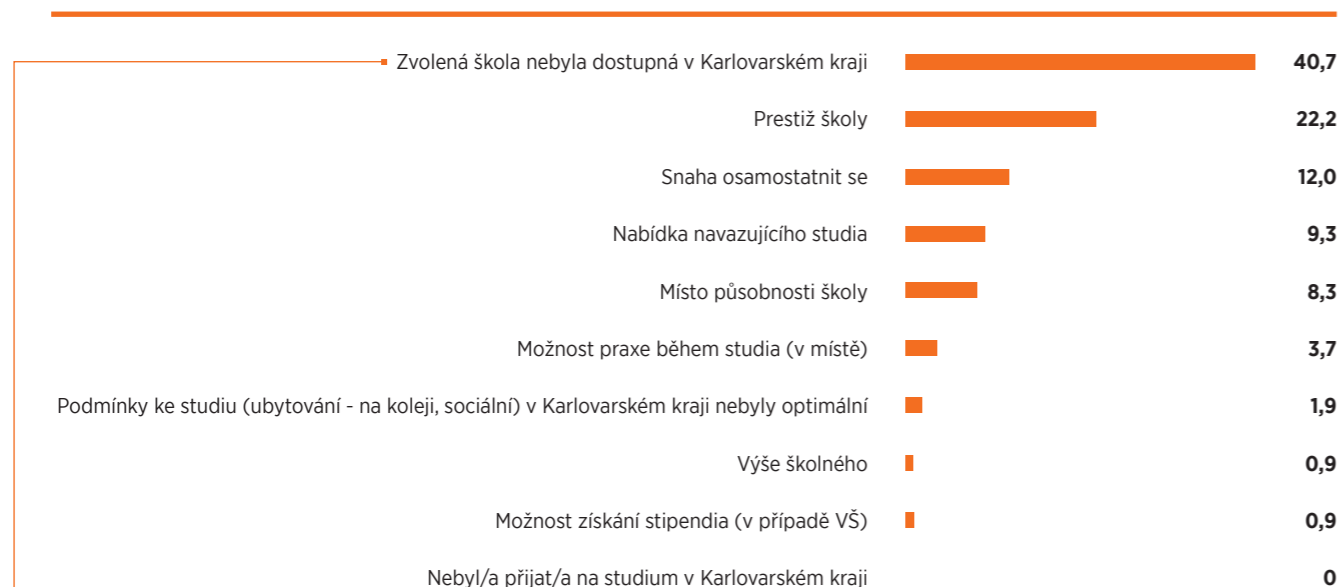

Pozn. Baterie otázek. Znění otázky: Bylo důvodem Vašeho odchodu z Karlovarského kraje studium? Bylo důvodem Vašeho odchodu z Karlovarského kraje zaměstnání? Bylo důvodem Vašeho odchodu z Karlovarského kraje následování partnera / partnerky? Bylo důvodem Vašeho odchodu z Karlovarského kraje majetkové poměry, sociální či finanční situace (zadlužení, exekuce atd.)? Prosím, uveďte, pokud byl důvod Vašeho odchodu z Karlovarského kraje jiný.; vyberte jednu z možností; N = 84.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Nejčastěji respondenti, kteří odešli z kraje z důvodu studia, uváděli, že jimi **zvolená škola nebyla dostupná v Karlovarském kraji** (graf 4). Převážná většina z nich se ucházela o studium na vysoké škole. Tato odpověď velmi významně převyšovala ostatní faktory odchodu v souvislosti s dalším studiem. Lze tedy z uvedeného vyvodit, že poptávka zejména po vysokém školství v Karlovarském kraji je z řad potenciálních studentů vysoká a studenti by širší zastoupení VŠ uvítali. Mezi poptávanými zaměřeními bylo nejčastěji uváděno technické zaměření, dále pak pedagogické. Druhým důvodem odchodu za studiem s největší frekvencí odpovědí byla **prestiž požadované školy**, kterou s výrazným odstupem následovala **snaha respondenta se osamostatnit**.

Graf 4 Konkrétní důvod odchodu za studiem (podíl, v %)

Typ školy	Počet	Zaměření školy	Počet
VŠ	46	Zaměření neuvedeno	19
		Technické	6
		Pedagogické	5
		Všeobecné lékařství	3
		Přírodovědné	2
		Filozofické	2
		Jiné	9
		VOŠ	1

Pozn. Znění otázky: Jaký byl konkrétní důvod? – v případě studia. Vyplňovali jen ti, kteří uvedli, že důvodem odchodu z KK bylo studium. Možno více odpovědí. N = 54 Uvedte Vámi poptávaný typ a zaměření školy (SŠ/SOU/gymnázium; zdravot./průmyslová/VOŠ/VŠ atd.); otevřená. Seřazeno sestupně dle počtu odpovědí.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Při dotazování na konkrétní důvod **odchodu za prací** mimo Karlovarský kraj bylo nejčastěji uváděno **lepší finanční ohodnocení** (graf 5). Tuto odpověď vybralo téměř 44 % respondentů a ve srovnání s ostatními odpověďmi se jedná o minimálně dvojnásobnou hodnotu. Další příčinou byl nedostatečný počet pracovních nabídek odpovídajících kvalifikaci respondentů nebo daná pozice vůbec neexistovala. Část respondentů dokonce práci v kraji ani nehledala.

Graf 5 Konkrétní důvod odchodu za prací (podíl)

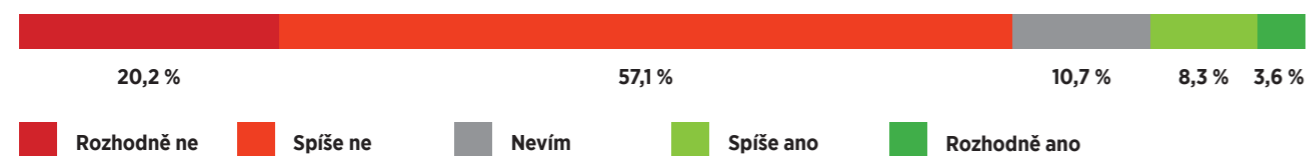
Pozn. Znění otázky: Jaký byl konkrétní důvod? – v případě zaměstnání. Vyplňují jen ti, kteří uvedli, že odešli z kraje za prací. Možno více odpovědí.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

O návratu do Karlovarského kraje uvažuje pouze přibližně 12 % respondentů (graf 6). Mezi uváděnými důvody k návratu byla nejčastěji rodina či přátelé, dále krásná příroda Karlovarského kraje a krásné prostředí. Naopak rozhodně se neplánuje vrátit více než pětina z respondentů a téměř dvě třetiny uvedly, že by o návratu spíše neuvažovaly. V případě těchto respondentů se jedná zejména o pracovní důvody. Druhou největší frekvenci odpovědí získalo rodinné / sociální zázemí, které již respondenti mají vytvořené ve stávajícím místě pobytu. Vyšší frekvenci odpovědí získala i spokojenost ve stávajícím místě pobytu a dále vlastnictví nemovitosti mimo Karlovarský kraj. Na dalších příčkách se umístilo nedostatečné finanční ohodnocení a nedostatek možností pro trávení volného času v kraji.

Graf 6 Možnost návratu do Karlovarského kraje

Důvod	Počet	Důvod	Počet
Pracovní důvody	26	Rodinné / sociální zázemí	5
Rodinné / sociální zázemí	12	Příroda	4
Jsem spokojen/á ve stávajícím místě	10	Krásné prostředí	1
Vlastnictví nemovitosti mimo KK	10	Jiné	3
V KK je horší finanční ohodnocení	9		
V KK je méně možností pro trávení volného času	8		
Nemám důvod se vrátit	5		
V KK je horší dostupnost služeb	2		
Jiné	9		

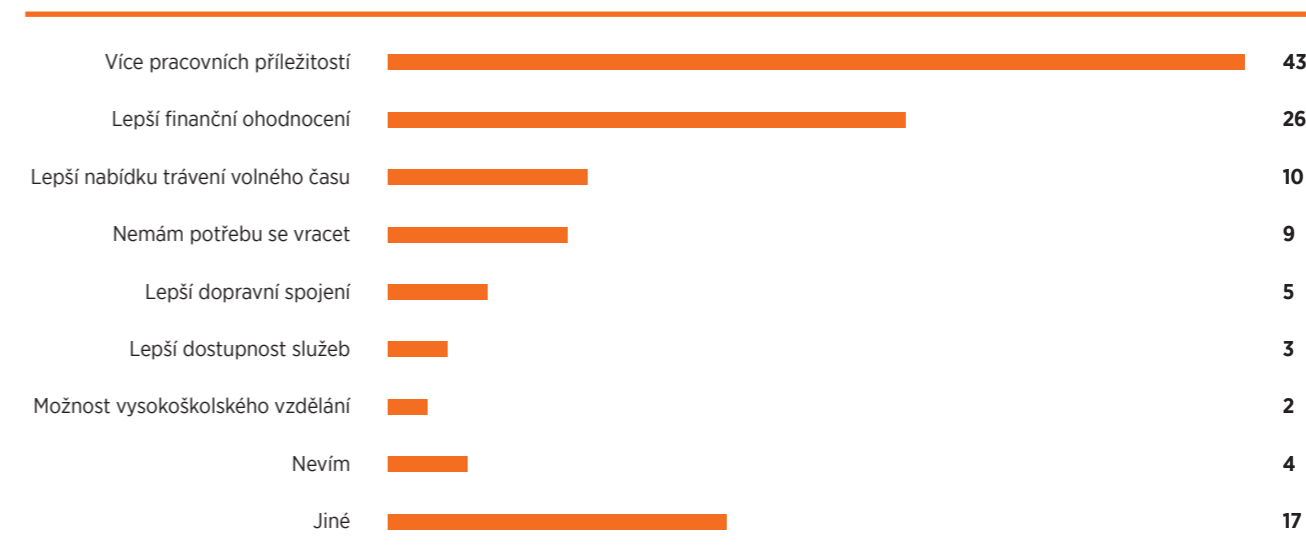

Pozn. Znění otázky: Uvažovali jste/uvvažujete o možnosti návratu do Karlovarského kraje? Možnost výběru jedné z možností; N = 84. (podíl) Z jakého důvodu o návratu neuvažujete/uvvažujete? Seřazeno dle počtu odpovědí.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Výše uvedené důvody k nenávratu do Karlovarského kraje potvrzují i dva klíčové faktory, které by mohly ovlivnit návrat respondentů do kraje, a to více pracovních příležitostí a lepší finanční ohodnocení (graf 7). Výsledek této otázky jen potvrzuje již výše zmíněné odpovědi na předcházející otázky, kdy dostatek pracovních příležitostí a lepší finanční ohodnocení v rámci zaměstnání je klíčovým faktorem při rozhodování o setrvání v kraji. S odstupem následovalo zvýšení možností trávení volného času. Část respondentů uvedla, že nemá potřebu se vracet.

Graf 7 Faktory návratu

Pozn. Znění otázky: Co by Vám Karlovarský kraj musel nabídnout, abyste se rozhodl/a do něj vrátit? Seřazeno dle počtu odpovědí.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Téměř tři čtvrtiny respondentů uvedly, že v případě, že by v současnosti hledali nové zaměstnání, nehledali by nabídky zaměstnání v Karlovarském kraji (tabulka 3). Nepřekvapivě by nehledali zejména z důvodu nedostatečného platového ohodnocení. Většina z nich dále uvedla, že nemají žádnou potřebu se do kraje vracet. Současně respondenti uváděli, že v Karlovarském kraji není dostatečné dopravní spojení, které by jim umožňovalo např. dojíždět za svou stávající prací. Nevýhodou kraje je i z pohledu respondentů nedostatečná nabídka trávení volného času (zejména kulturního vyžití). Pokud by respondenti hledali práci v Karlovarském kraji, bylo by to především z důvodu rodinného či sociálního zázemí, dále z důvodu šance na získání práce a z důvodu kvalitního životního prostředí. K hledání práce by jako informační zdroj využili zejména webové stránky jednotlivých zaměstnavatelů, dále pak pracovní a personální agentury a informace získané od své rodiny, přátel a známých³.

³ Znění otázky: Jaký byste využil/a hlavní informační zdroj pro hledání zaměstnání? Možno vybrat více možností, polouzavřená; odpovídali jen ti, kteří uvedli, že by hledali zaměstnání v Karlovarském kraji. N = 6.

Tabulka 3 Hledání práce

Hledání práce v KK	Podíl (v %)	Důvod (Počet)
Ne	74	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatečné finanční ohodnocení (20) Nedostatek pracovních příležitostí (18) Nemám potřebu se vracet (10) Nedostatečné dopravní spojení (3) Nedostatečná nabídka trávení volného času (1)
Nevím	19	<ul style="list-style-type: none"> Rodinné / sociální zázemí (5) Možnost získání práce (1)
Ano	7	<ul style="list-style-type: none"> Životní prostředí (1)

Pozn. Znění otázky: V situaci, že byste v současnosti hledal/a nové zaměstnání, hledal/a byste nabídky zaměstnání v Karlovarském kraji?; N = 84. Z jakého důvodu byste práci v Karlovarském kraji nehledal/a?; odpovídali jen ti, kteří uvedli, že by zaměstnání nehledali v Karlovarském kraji. Otevřená, N = 63. Z jakého důvodu byste hledala zaměstnání v Karlovarském kraji?; odpovídali jen ti, kteří uvedli, že by zaměstnání hledali v Karlovarském kraji nebo odpověděli „nevím“. N = 7. Seřazeno sestupně dle počtu odpovědí.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Pouze pětina respondentů by uvažovala o podnikání v Karlovarském kraji, a to zejména z důvodu velkého potenciálu vzhledem ke stávající nízké úrovni aktivních podnikatelských subjektů v různých oborech (tj. nízká konkurence), znalosti regionu a rodinných / sociálních vazeb, které respondenti v území mají (tabulka 4). V případě zahájení podnikatelské činnosti v kraji by očekávali od orgánů veřejné správy podporu v podobně zvýhodněných podmínek zejména finančního rázu (daňové pobídky, finanční úlevy apod.). Dále by potencionální podnikatelé ocenili informační servis, který by se týkal zejména vhodných prostor k podnikání či plánovaných projektů firem apod. Poptávaná by byla i poradenská činnost. Respondenti, kteří uvedli, že by neuvažovali o zahájení podnikání v Karlovarském kraji, tak uvedli především z důvodu celkového nezájmu podnikat. Druhým důvodem, proč nepodnikat, byla případná slabá kupní síla obyvatel kraje.

Tabulka 4 Zájem o podnikání v Karlovarském kraji

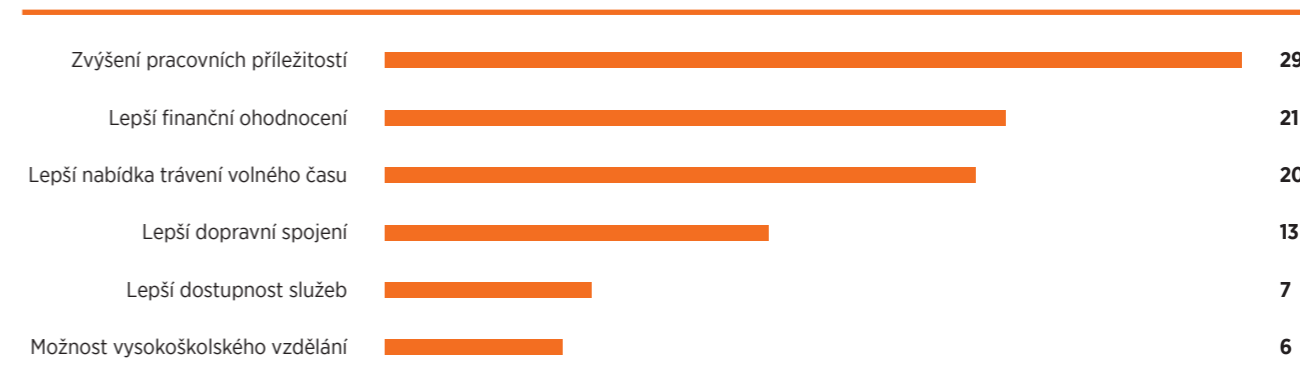
Zájem o podnikání	Podíl (v %)	Důvod (Počet)	Očekávaná podpora od orgánů veřejné správy v případě zahájení podnikání (Počet)
Ano	20	<ul style="list-style-type: none"> Velký potenciál vzhledem ke stávající nízké úrovni aktivních podnikatelských subjektů v různých oborech (4) Znalost regionu (3) Rodinné/sociální vazby (3) 	<ul style="list-style-type: none"> Zvýhodněné podmínky (finanční úlevy, daňové pobídky, atd.) (7) Informační servis (o vhodných prostorech k podnikání, o plánovaných projektech apod.) (6) Poradenská činnost (4)
Ne	80	<ul style="list-style-type: none"> Nemám zájem podnikat (37) V KK je slabá kupní síla (9) 	-

Pozn. Znění otázky: Uvažoval/a byste o podnikání v Karlovarském kraji? Uzavřená, vyberte jednu z odpovědí; N = 84. Z jakého důvodu byste nechtěl/a podnikat v Karlovarském kraji?; N = 67. Jaké by byly Vaše důvody pro podnikání v Karlovarském kraji?; N = 17. Jakou podporu byste očekával/a od orgánů veřejné správy v případě zahájení podnikání v Karlovarském kraji? (Např. informace o vhodných/dostupných prostor pro podnikání, poradenské služby apod.)

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Atraktivita Karlovarského kraje byla respondenty v průměru hodnocena na škále od 1 do 10 známkou 5⁴. Pro zvýšení atraktivity kraje bylo doporučeno zajistit dostatečný počet pracovních nabídek (především odborných pozic) a jejich odpovídající finanční ohodnocení (graf 8). Vyjma pracovních faktorů je klíčová i nabídka možnosti trávení volného času, která je v současnosti dle hodnocení respondentů velmi omezená, stejně tak i nabídka a dostupnost služeb (obchodů, restauračních zařízení apod.). K zvýšení atraktivity regionu by přispělo i zlepšení dopravního spojení (zejména lepší napojení na Prahu) a zajištění možnosti vysokoškolského vzdělávání v kraji.

Graf 8 Změny pro zatraktivnění Karlovarského kraje

Pozn. Znění otázky: Co by se muselo v Karlovarském kraji změnit, abyste ho považovali za maximálně atraktivní pro život?; N = 84. Seřazeno dle počtu odpovědí.

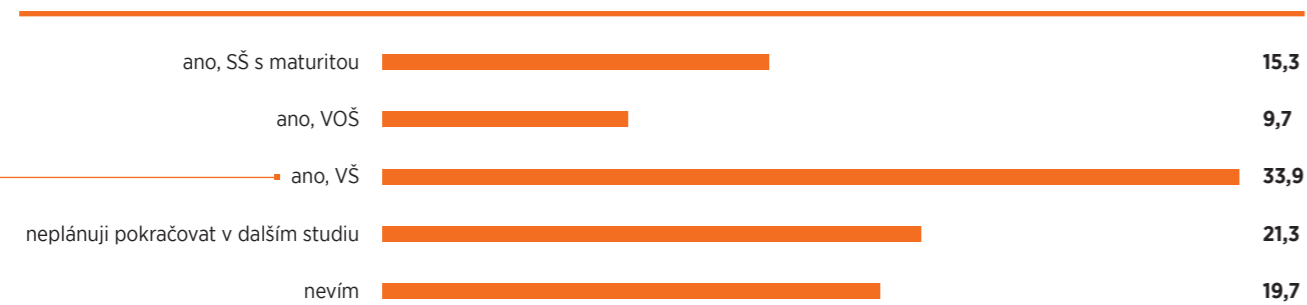
Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

⁴ Znění otázky: Jak hodnotíte atraktivitu Karlovarského kraje pro život?; N = 84.

1.2. Cílová skupina 2 – Studenti SOU, SŠ, VOŠ v Karlovarském kraji

Přibližně pětina respondentů, kteří studují v Karlovarském kraji, neplánuje pokračovat v dalším studiu (graf 9). Více než jedna třetina studentů v Karlovarském kraji chce pokračovat ve studiu na vysoké škole, z nichž téměř třetina by uvítala v Karlovarském kraji vysokou školu s humanitním zaměřením. Druhým nejvíce poptávaným zaměřením by bylo zaměření přírodovědné následované uměleckým. Nižší zastoupení mělo zdravotnické, technické a společenské zaměření.

Graf 9 Pokračování ve studiu (podíl, v %)

Odpověď	Počet	Podíl (v %)
humanitní	42	29,8
přírodovědné	24	17,0
umělecké	20	14,2
zdravotnický	14	9,9
technické	13	9,2
společenské	12	8,5
pedagogický	4	2,8
právnícké	3	2,1
hotelnictví a turismus	2	1,4
ekonomický	1	0,7
jiné	6	4,3

Pozn. Znění otázky: Plánujete pokračovat v dalším studiu (na VŠ, dodělat si maturitu, atp.)? Polootevřená, výběr jedné z možností či vypsání jiné. N = 431. Pokud by byla v Karlovarském kraji založena vysoká škola, které obory byste uvítali? Polootevřená, výběr jedné z možností či vypsání jiné. N = 141. Odpovídali jen ti, kteří v otázce „Plánujete pokračovat v dalším studiu?“ odpověděli „VŠ“.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Pokud by v Karlovarském kraji byla vysoká škola nabízející obor, který respondenti zamýšlejí studovat, polovina z nich by zůstala studovat v Karlovarském kraji, jelikož zde mají zázemí rodiny, anebo by tím ušetřili životní náklady spojené s dojížděním nebo žitím v jiném regionu. Část dotazovaných by tak učinila i důvodu neochoty dojíždět (tabulka 5).

Více než třetina dotazovaných uvedla, že by odjela studovat do jiné části republiky, a to z důvodu získání pracovních zkušeností, kdy se domnívají, že v jiném regionu bude více pracovních příležitostí. Mezi dalšími důvody bylo uvedeno užít si „studentského života“, které v Karlovarském kraji není úplně možné z důvodu omezených možností vyžití. Dalším důvodem odchodu za studiem je potřeba se osamostatnit.

Tabulka 5 Studium v Karlovarském kraji

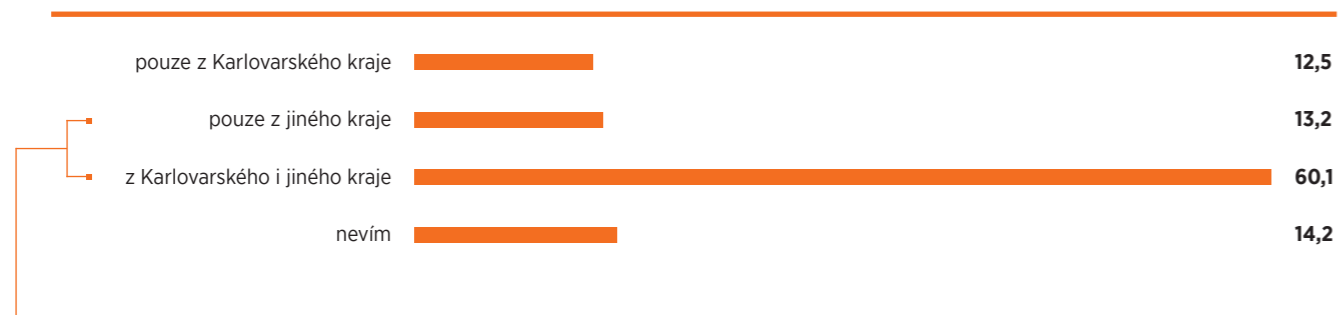
Preference VŠ v KK	Podíl (v %)	Důvod (Počet)
Ano, zůstal/a bych	50,0	<ul style="list-style-type: none"> zázemí rodiny (47) ušetření životních nákladů (46) neochota dojíždět (15) chci zůstat v kraji - líbí se mi tu (9)
Ne, odjel/a bych studovat jinam	31,5	<ul style="list-style-type: none"> plánuji během studia pracovat a v jiném regionu - budu mít víc příležitostí (16) chci si užít „studentského života“ a v Karlovarském kraji není dostatečné vyžití (14) chci se osamostatnit (7)
Nevím	18,5	

Pozn. Znění otázky: V momentě, kdy by v Karlovarském kraji byla vysoká škola nabízející obor, který zamýšlíte studovat, zůstal/a byste studovat v kraji nebo i přesto odjel/a studovat ten samý obor mimo kraj? N = 146. Uzavřená, výběr jedné z možností. Z jakého hlavního důvodu byste zůstal/a? Polootevřená, výběr jedné z možností či vypsání jiné. Z jakého hlavního důvodu byste odjel/a studovat jinam? Polootevřená, výběr jedné z možností či vypsání jiné.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Po dokončení studia plánuje v Karlovarském kraji žít přibližně čtvrtina respondentů, necelých 43 % neplánuje žít v tomto kraji a více než třetina dotázaných zatím neví⁵. V souvislosti s tím by jen 12,5 % dotázaných zvažovalo pracovní nabídky pouze z Karlovarského kraje a jen o ca půl procenta větší počet dotázaných pouze z jiného kraje (graf 10). Dvě třetiny studentů by zvažovaly pracovní nabídky z Karlovarského i z jiného kraje. Determinantem těchto rozhodnutí je zejména nedostatečné finanční ohodnocení, nedostatečná nabídka pracovních pozic a nemožnost uplatnit se v oboru respondenta, tj. pracovní důvody.

⁵ Znění otázky: Po dokončení studia plánujete žít v Karlovarském kraji? N = 431. Uzavřená, výběr jedné z možností. Výsledky: Ano – 26,7 %; Ne – 42,5 %, Nevím – 30,9 %.

Graf 10 Hledání zaměstnání (počet)

Odpověď	Počet
finanční ohodnocení není dostačující	51,4
nabídka pracovních pozic není dostatečná	24,3
není zde pro můj obor uplatnění	14,8

Pozn. Znění otázky: V rámci hledání prvního zaměstnání, zvažoval/a byste nabídky z Karlovarského kraje nebo i jiného regionu? N = 431. Uzavřená, výběr jedné z možností. Z jakého důvodu byste hledal/a zaměstnání v jiném než Karlovarském kraji? N = 431. Polootevřená, výběr jedné z možností či dopsání.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Nejvyužívanějším zdrojem informací při hledání zaměstnání by byla rodina, přátelé a známí (tabulka 6). Vysoký počet respondentů uvedl i webové stránky jednotlivých zaměstnavatelů a sociální sítě. Nižší zastoupení odpovědí získal úřad práce spolu s personálními agenturami. Inzeráty v tištěných periodikách by využili dotazovaní nejméně.

Tabulka 6 Využití informačních zdrojů při hledání zaměstnání

	Počet
Přes rodinu, přátele, známé	239
Webové stránky jednotlivých zaměstnavatelů	229
Sociální sítě	172
Úřad práce	115
Pracovní a personální agentury	101
Inzeráty v tištěných periodikách	41

Pozn. Znění otázky: Jaký byste využil/a hlavní informační zdroj pro hledání zaměstnání? N = 431. Polootevřená, možno více odpovědí.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Více než 80 % respondentů⁶ má v rámci studia povinnou odbornou praxi, z nichž téměř dvě třetiny si praxi musí hledat a zajišťovat samy (tabulka 7). Nicméně i školská zařízení na základě své spolupráce s firmami svým studentům poskytují podporu a místo pro praxi jim doporučí, tuto skutečnost uvedlo 38 % respondentů. Pokud by existovalo jedno konkrétní místo (úřad, agentura, poradenská kancelář atp.), které by se soustředilo na poskytování informací a provázání studentů a firem za účelem realizace praxí, využily by ho necelé dvě třetiny respondentů a pro přibližně 23 % respondentů by bylo prvním místem, na které by se obrátili (tabulka 8). Na své zdroje informací by spoléhala více než pětina respondentů.

Přibližně polovina respondentů, která odpověděla, že praxi nemá, ji ani neplánuje získat⁷.

Tabulka 7 Způsob získávání praxe (počet)

	Počet	Podíl (v %)
Škola spolupracuje s firmami a místo mi vždy doporučí	143	38,0
Musím si hledat a zajišťovat sám/sama	215	57,2
Přes známé a rodinu	3	0,8
Oboje	7	1,9
Jiné	3	0,8
Nevím	5	1,3

Pozn. Znění otázky: Jakým způsobem získáváte místo, kam půjdete realizovat praxi? Polootevřená, výběr jedné z možností; N = 431.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Tabulka 8 Využití jednoho konkrétního informačního místa při hledání praxe či brigády

	Podíl (v %)
Ano, bylo by to první místo, kam bych se obrátil/a	23,3
Ano, asi bych jeho služby také využil/a	55,7
Ne, spoléhám se jen na sebe a své zdroje informací	21,0

Pozn. Znění otázky: Uvítali byste v rámci hledání praxe nebo brigády jedno konkrétní místo (úřad, agenturu, poradenskou kancelář atp.), které by se soustředilo na poskytování informací a provázání studentů a firem za účelem realizace praxí? N = 386. Uzavřená, výběr jedné z možností.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

⁶ Znění otázky: V rámci vašeho studia máte povinnou odbornou praxi? N = 41. „Ano“ odpovědělo 359 respondentů, „Ne“ odpovědělo 72 respondentů.

⁷ Uvažujete přesto o získání praxe již během studia z vlastního rozhodnutí a hledáte příležitost, kde praxi získat? N = 72.

Respondenti hodnotí Karlovarský kraj z hlediska atraktivity pro život mladého člověka průměrnou známkou 4,6, což vypovídá spíše o neatraktivitě. Pro zvýšení atraktivity kraje by bylo zapotřebí zlepšit nabídku volnočasových aktivit, jelikož respondenti nejčastěji uváděli, že v Karlovarském kraji není pro mladé lidi dostatek vyžití – zejména kulturního (tabulka 9). Druhým nejzásadnějším faktorem pro zlepšení atraktivity kraje je dostatek pracovních příležitostí a brigád, a to zejména pro kvalifikované obory. Třetí nejvýznamnější faktor zvyšující atraktivitu je odpovídající finanční ohodnocení. S výrazným odstupem byly dále uváděny následující změny: zajištění dostatečné nabídky vzdělávání, snížení počtu nepřizpůsobivých obyvatel a s nimi spojených negativních vlivů, zlepšení dostupnosti a nabídky služeb a dopravní dostupnosti.

Tabulka 9 Faktory atraktivity Karlovarského kraje (počet)

	Počet
Zlepšení nabídky trávení volného času (kultura, sport apod.)	125
Více pracovních příležitostí (pro kvalifikované i brigád)	109
Odpovídající finanční ohodnocení	106
Dostatečnou nabídku vzdělávání	33
Méně nepřizpůsobivých obyvatel	29
Zlepšení dostupnosti a nabídky služeb (více obchodních center)	27
Dopravní dostupnost	15
Nevím	57
Jiné	90

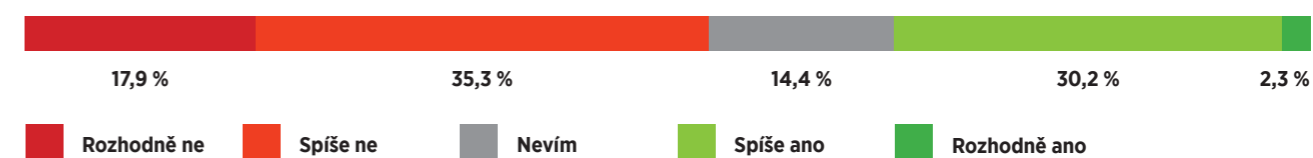
Pozn. Znění otázky: Co by se muselo v Karlovarském kraji změnit, abyste ho považovali za maximálně atraktivní pro život? N = 431.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Více než polovina respondentů se domnívá, že Karlovarský kraj **nesplňuje v současné době podmínky pro založení rodiny** (graf 11). Třetina respondentů uvedla, že spíše splňuje a pouze necelé 2,5 % respondentů považuje kraj za vhodný pro založení rodiny.

Graf 11 Vhodnost Karlovarského kraje pro založení rodiny

Důvod	Počet	Důvod	Počet
Mám zde rodinné zázemí	28	Neodpovídající platové/mzdové ohodnocení	47
Znám to tu	13	Nedostatek pracovních příležitostí (pro kvalifikované i brigád)	37
Narodil/a jsem se tu / Vyrostl/a jsem tu	19	Značné množství nepřizpůsobivých obyvatel a s nimi spojené jevy	27
Dostatečná nabídka škol i školek	10	Preferuji jiná místa k žití	16
Příroda	19	Nelíbí se mi tu	14
Krásné prostředí	11	Nedostatečná nabídka trávení volného času (kultura, sport apod.)	14
Blízkost Německa	4	Nedostatečná nabídka vzdělávání	8

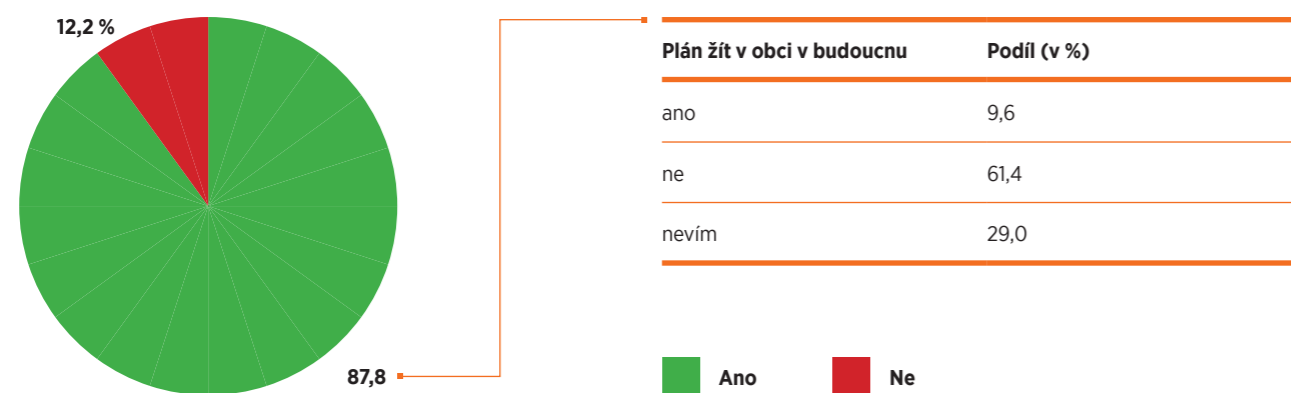
Pozn. Znění otázky: Splňují současné podmínky v Karlovarském kraji Vaši představu o místě, kde byste chtěli založit rodinu? Uzavřená, výběr jedné z možností, N = 431. Z jakého důvodu? Otevřená, N = 431.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Téměř 82 % dotazovaných studujících v Karlovarském kraji žije v obci na území kraje, z nichž více než dvě třetiny neplánují žít v dané obci po většinu života (graf 12). Mezi nejčastěji uváděnými důvody bylo, že se respondentům v dané obci nelíbí, dále je zde značné množství nepřizpůsobivých obyvatel, ke kterým se pojí sociálně patologické jevy (tabulka 10). Stejně jako v předchozích zjišťovaných okruzích byla často zmiňována nespokojenost s nabídkou pracovních příležitostí a možnostmi trávení volného času.

⁸ Znění otázky: Jak hodnotíte obecně atraktivitu Karlovarského kraje pro život mladého člověka? Použijte škálu, kdy 1 je absolutně neatraktivní a 10 je maximálně atraktivní. N = 431.

Graf 12 Stávající pobyt v obci v Karlovarském kraji

Pozn. Znění otázky: Žijete v obci na území Karlovarského kraje? Uzavřená, výběr jedné z možností, N = 369. Plánujete v dané obci žít po většinu života? Uzavřená, výběr jedné z možností, N = 324.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Tabulka 10 Důvody plánovaného odchodu z obce stávajícího pobytu (počet)

Důvod	Počet
Nelíbí se mi tu	24
Značné množství nepřizpůsobivých obyvatel a s nimi spojené sociálně patologické jevy	23
Nedostatek pracovních příležitostí (pro kvalifikované i brigád)	21
Nedostatečná nabídka trávení volného času (kultura, sport apod.)	14
Neodpovídající platové/mzdové ohodnocení	13
Chci spíše do města	13
Nedostatečná nabídka služeb	9
Nedostatečná nabídka vzdělávání	3
Necítím se zde dobře / bezpečně	2
Preferuji jiná místa k žití	1

Pozn. Znění otázky: Z jakého důvodu? Otevřená, N = 230.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

1.3. Cílová skupina 3 – Studenti SOU, SŠ, VOŠ a VŠ mimo Karlovarský kraj

V rámci dotazníkového šetření byla oslovena i skupina studentů, kteří pocházejí z Karlovarského kraje, ale studují mimo tento kraj. Za nejčastější příčinu studia mimo Karlovarský kraj byla jednoznačně označena **nedostupnost školy či oboru**, který respondenti studují, v tomto kraji (graf 13). Dané souvisí s nízkým počtem vysokých škol, především absencí škol veřejných a jejich omezeným oborovým zaměřením v kraji. Zastoupení ostatních odpovědí bylo spíše marginální.

Graf 13 Důvody studia mimo Karlovarský kraj (počet)

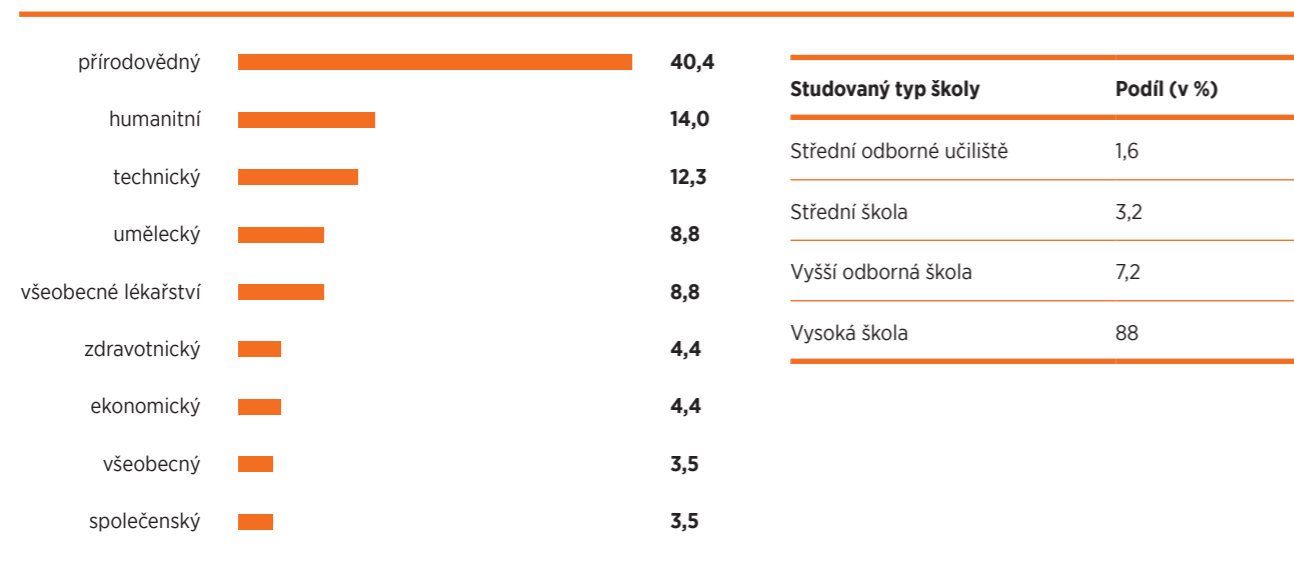

Pozn. Znění otázky: Z jakého důvodu studujete mimo Karlovarský kraj? Polouzavřená, možno více odpovědí; N = 125.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Téměř 90 % respondentů uvedlo, že studuje vysokou školu (graf 14). Druhý nejvyšší podíl respondentů (tj. ca 7%) studuje vyšší odbornou školu. Co se týká oborového zaměření, největší podíl dotazovaných studuje přírodovědný obor, dále pak humanitní a technický.

Graf 14 Studovaný typ školy a obor (podíl, v %)

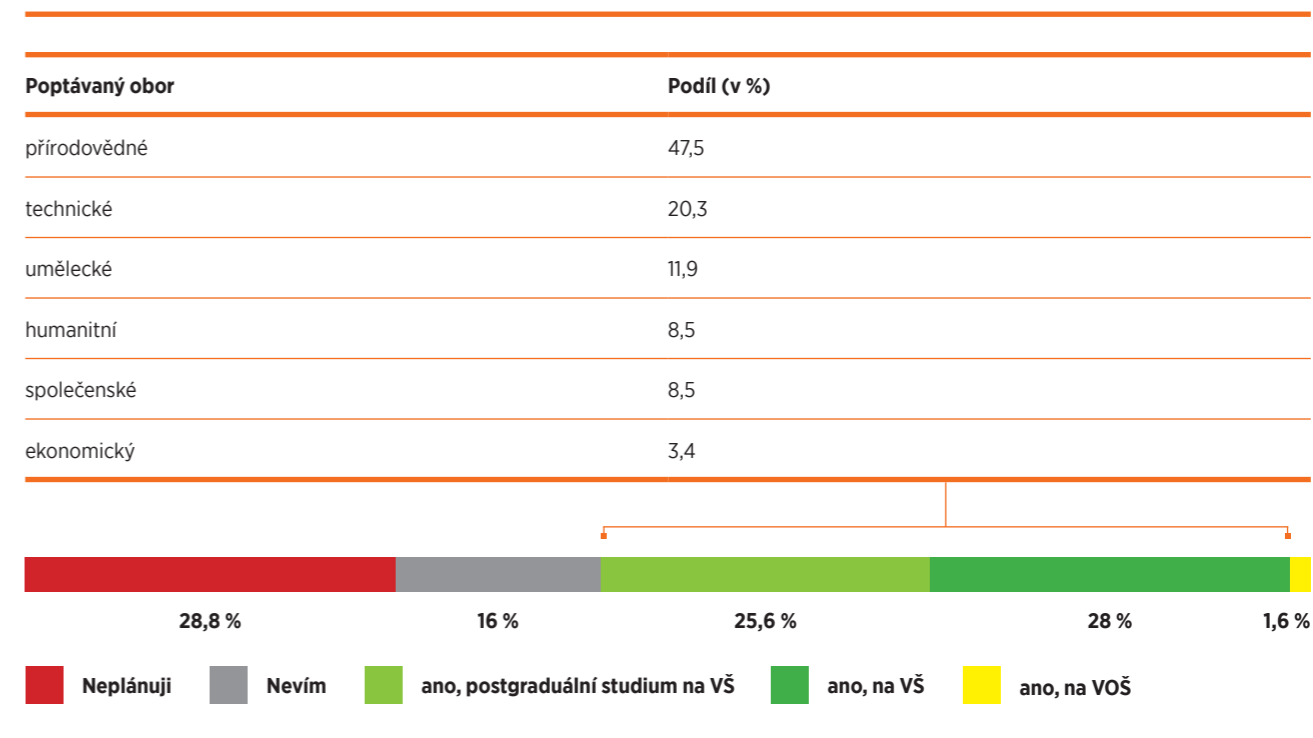

Pozn. Znění otázky: Jakou školu v současnosti studujete? Uzavřená, výběr jedné z možností. N = 125. Který obor studujete? Polootevřená, výběr jedné z odpovědí či dopsání; N = 125.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Necelá třetina dotázaných neplánuje pokračovat v dalším studiu a 16 % zatím není rozhodnuto (graf 15). Více než polovina plánuje studium na vysoké škole, z toho více než polovina dokonce postgraduální studium. Tato skupina respondentů by v případě založení vysoké školy v Karlovarském kraji uvítala přírodovědné obory, dále pak obory technické a umělecké (tabulka 11). Nižší zastoupení měly obory humanitní, společenské a ekonomické.

Graf 15 Plánované další studium a poptávaný obor vysoké školy v Karlovarském kraji (podíl, v %)

Pozn. Znění otázky: Plánujete pokračovat v dalším studiu (složit maturitní zkoušku, pokračovat na vyšší stupeň - vysokou školu apod.)? Uzavřená, výběr jedné z odpovědí; N = 125. Pokud by byla v Karlovarském kraji založena vysoká škola, které obory byste uvítali? Polootevřená, výběr jedné z odpovědí či uvedení vlastní odpovědi; N = 59.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Navzdory výše uvedenému by pouze necelá třetina zájemců o studium na vysoké škole preferovala studium vysoké školy v Karlovarském kraji (tabulka 9). Determinantem této volby by bylo zejména zázemí rodiny a úspora financí v souvislosti s nižšími životními náklady na dojíždění či ubytování. Naproti tomu **46 % by chtělo studovat v jiném kraji, a to zejména z důvodu plánované práce během studia**, kdy se respondenti domnívají, že v jiných regionech je více příležitostí. Významnou roli hraje i možnost užít si studentského života – v této oblasti Karlovarský kraj dle mínění respondentů neposkytuje příliš příležitostí.

Tabulka 11 Preference místa studia vysoké školy

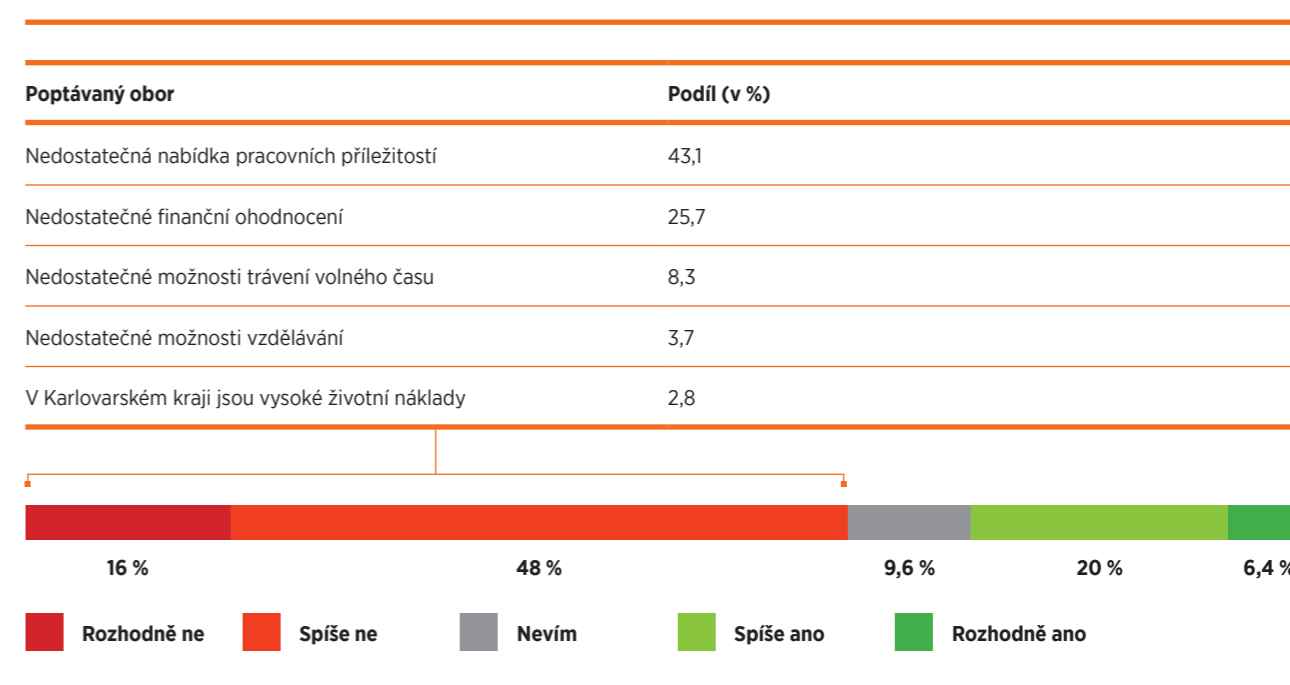
Preference	Podíl (v %)	Důvod (Počet)
Preferoval/a bych v Karlovarském kraji	32,8	<ul style="list-style-type: none"> Zázemí rodiny (17) Úspora financí (12) V Karlovarském kraji se mi líbí (4) Neochota dojíždět (1)
Studoval/a bych v jiném kraji	46,3	<ul style="list-style-type: none"> Plánuji během studia pracovat a v jiném regionu je více pracovních příležitostí (17) Chci si užít "studentského života" a v Karlovarském kraji není dostatečné vyžití (10) Chci se osamostatnit (6) V jiném kraji studuje/pracuje můj partner/partnerka (3)
Nevím	20,9	-

Pozn. Znění otázky: V momentě, kdy by v Karlovarském kraji byla vysoká škola nabízející obor, který plánujete studovat, studoval/a byste ho raději v Karlovarském kraji nebo v jiném kraji? Uzavřená, výběr jedné z odpovědí. N = 67. Z jakého důvodu byste studoval/a v jiném kraji? Polootevřená, výběr jedné z odpovědí či dopsání. N = 30. Z jakého důvodu byste preferoval/a Karlovarský kraj? Polootevřená, výběr jedné z odpovědí či dopsání; N = 59.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Do Karlovarského kraje se po ukončení studia rozhodně nemíní vrátit téměř polovina respondentů a 16 % návrat spíše neplánuje (graf 16). Na rozhodnutí respondentů má zcela **jednoznačný vliv nedostatečná nabídka pracovních příležitostí a uplatnění se v oboru**, následně i nedostatečné finanční ohodnocení. O možnosti návratu uvažuje pouze přibližně 26 % respondentů.

Graf 16 Návrat do Karlovarského kraje (podíl, v %)

Pozn. Znění otázky: Uvažovali jste po ukončení studia o možnosti návratu do Karlovarského kraje? Uzavřená, výběr jedné z možností. N = 125. Z jakého důvodu o návratu neuvažujete? Otevřená. N = 80.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

V souvislosti s výše uvedeným zjištěním se jako klíčové pro návrat do kraje jeví zvýšit a rozšířit nabídku pracovních příležitostí a zároveň upravit finanční ohodnocení práce na odpovídající úroveň⁹, kterou respondenti očekávají (tabulka 12). Zároveň by musela být zajištěna dostatečná nabídka vzdělávání a zlepšena dopravní dostupnost kraje (zejména lepší dopravní spojení na Prahu).

⁹ Stávající úroveň mimo jiné souvisí se skutečností, že řada firem, které provozují činnost v Karlovarském kraji, zde nemají sídlo, resp. vedení firmy.

Tabulka 12 Faktory návratu do Karlovarského kraje

	Podíl (v %)
Více pracovních příležitostí (pro kvalifikované)	43,4
Odpovídající finanční ohodnocení	22,6
Dostatečnou nabídku vzdělávání	17,0
Dopravní dostupnost	1,9

Pozn. Znění otázky: Co by Vám Karlovarský kraj musel nabídnout, abyste se rozhodl/a do něj vrátit? Otevřená. N = 45.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Téměř 69 % respondentů odpovídajících na otázku ohledně svého prvního zaměstnání by hledalo pracovní místo v Karlovarském a zároveň i jiném kraji. **Pouze 5,6 % dotazovaných by se soustředilo na nalezení místa v Karlovarském kraji** (graf 17), zatímco 18,4 % by hledalo své první zaměstnání pouze mimo Karlovarský kraj. Tento rozdíl v celku jasně ukazuje na neatraktivitu Karlovarského kraje z hlediska zaměstnání. Hledání zaměstnání mimo Karlovarský kraj zapříčiňuje zejména vyšší nabídka pracovních příležitostí, a to především pro kvalifikované profese a jejich odpovídající finanční ohodnocení. Významný vliv má i dopravní dostupnost.

Graf 17 Hledání prvního zaměstnání (podíl, v %)

Odpověď	Počet
Více pracovních příležitostí (pro kvalifikované)	41,7
Odpovídající finanční ohodnocení	36,7
Dopravní dostupnost	3,6
Dostatečnou nabídku vzdělávání	1,4
Zlepšení nabídky trávení volného času	0,7

Pozn. Znění otázky: V rámci hledání prvního zaměstnání, zvažoval/a byste nabídky z Karlovarského kraje nebo i z jiného regionu? Uzavřená, na výběr jedna z možností, N = 125. Z jakého důvodu byste hledal/a zaměstnání v jiném než Karlovarském kraji? Polootevřená, N = 125.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Pro hledání svého prvního zaměstnání by nejčastěji studenti využili webové stránky jednotlivých zaměstnavatelů (tabulka 13). Následně by jako zdroje informací využili svou rodinu, přátele a známé a sociální sítě. Nižší počet odpovědí získaly zdroje, jakými jsou pracovní a personální agentury, úřad práce či inzeráty v tištěných periodikách.

Tabulka 13 Využití informačního zdroje

	Počet
Webové stránky jednotlivých zaměstnavatelů	95
Přes rodinu, přátele, známé	48
Sociální sítě	41
Pracovní a personální agentury	25
Úřad práce	22
Inzeráty v tištěných periodikách	13
Pracovní portály	4
Osobní setkání	3
Veletrhy	2

Pozn. Znění otázky: Jaký byste využil/a hlavní informační zdroj pro hledání zaměstnání? Polootevřená, výběr jedné z možností či možnost vlastní odpovědi

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Pro zvýšení atraktivity Karlovarského kraje, kterou dotazovaní hodnotí průměrnou známkou 4,1¹⁰, doporučují respondenti zejména zlepšení pracovních příležitostí, zlepšení finančního ohodnocení a zkvalitnění vzdělávání, a to nejen vysokoškolského, ale i základního a celoživotního (tabulka 14). Významným faktorem atraktivity je dle mínění respondentů i nabídka volnočasových aktivit, která je momentálně v kraji dosti omezená a která by měla být rozšířena (zejména v oblasti podpory společenského života). Mezi odpověďmi respondentů se objevovaly i zmínky o problémech s nepřizpůsobivými obyvateli v kraji a s nimi spojenými sociálně patologickými jevy. Studenti dále doporučovali, aby se zlepšila dostupnost a struktura služeb. Problém způsobují i značné životní náklady v kraji, které jsou přizpůsobeny (zejména v Karlových Varech) cizincům a zahraniční poptávce a neodpovídají finanční situaci obyvatel, i v možné souvislosti s jejich nedostatečným finančním ohodnocením v zaměstnání.

¹⁰ Jak hodnotíte obecně atraktivitu Karlovarského kraje pro život mladého člověka? Použijte škálu, kdy 1 je absolutně neatraktivní a 10 je maximálně atraktivní. N = 125.

Tabulka 14 Faktory atraktivity Karlovarského kraje

	Podíl (v %)
Lepší pracovní příležitosti (nabídky práce pro kvalifikované)	21,9
Větší možnosti trávení volného času	16,7
Zkvalitnění vzdělávání (zřízení veřejné VŠ, zkvalitnění výuky na školách, zavedení CŽV apod.)	14,6
Lepší finanční ohodnocení	10,4
Větší podpora společenského života	7,8
Řešení situace nepřízpůsobivých skupin obyvatelstva	4,2
Zlepšení dopravní dostupnosti kraje	2,6
Životní náklady přizpůsobit finanční situaci obyvatel	2,1
Zvýšit dostupnost a spektrum služeb	2,1
Zlepšení životního prostředí	1,6

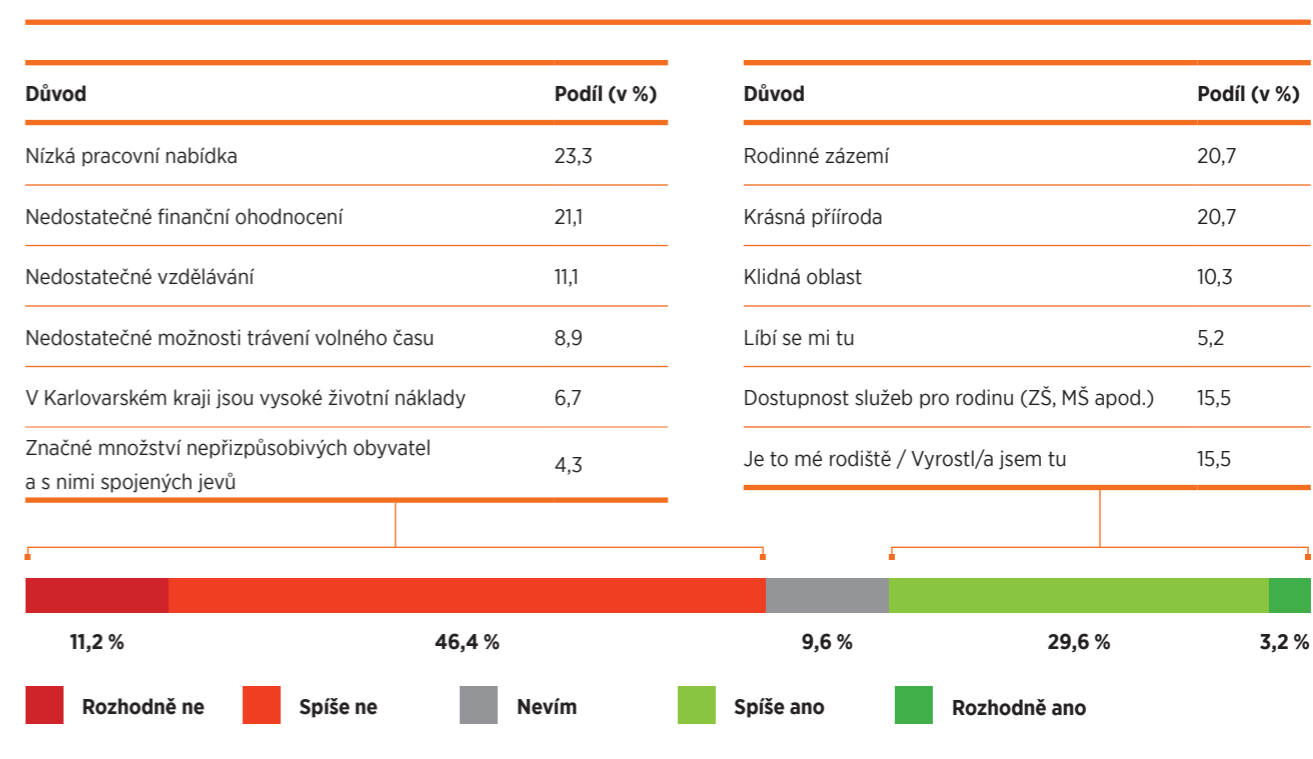
Pozn. Znění otázky: Co by se muselo v Karlovarském kraji změnit, abyste ho považovali za maximálně atraktivní pro život? Otevřená. N = 125.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Téměř dvě třetiny respondentů označily Karlovarský kraj za místo, které v současnosti nesplňuje jejich představy o místě, kde by uvažovali založit rodinu (graf 18). Necelá třetina respondentů uvedla, že spíše dané podmínky splňuje a pouze přibližně 3 % respondentů považuje kraj za vhodný pro založení rodiny.

Důvody, které vedou respondenty k hodnocení kraje za nevhodný pro založení rodiny, jsou následující: **nízká pracovní nabídka a její nedostatečné ohodnocení, nedostatečné možnosti vzdělávání a nedostatečné možnosti trávení volného času**. Významné jsou i vysoké životní náklady a značné množství nepřízpůsobivých obyvatel, kteří snižují mj. pocit bezpečí majoritních obyvatel. Naopak rodinu by v Karlovarském kraji založili respondenti z důvodu již vytvořeného rodinného zázemí a krásné okolní přírody. Část respondentů uvedla, že kraj je klidnou oblastí, ve které se jim líbí.

Graf 18 Vhodnost Karlovarského kraje pro založení rodiny (podíl, v %)

Pozn. Znění otázky: Splňují současné podmínky v Karlovarském kraji Vaši představu o místě, kde byste chtěli založit rodinu? N = 125.

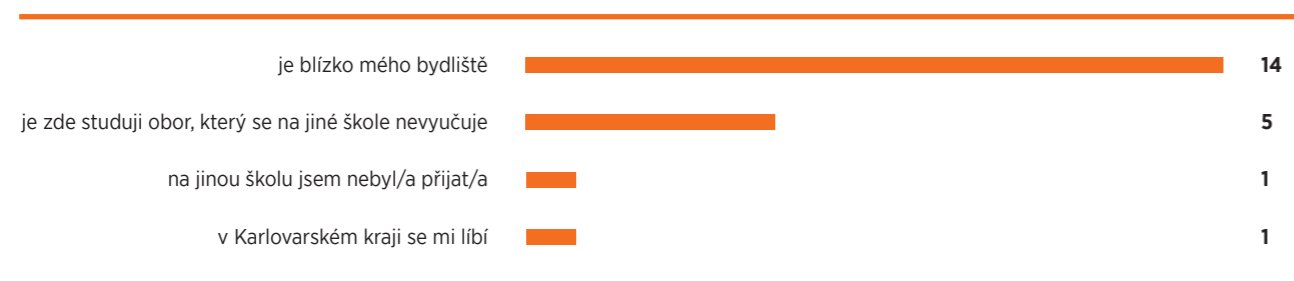
Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

1.4. Cílová skupina 4 – Studenti vysokých škol v Karlovarském kraji

Dotazníkové šetření bylo realizováno i mezi studenty vysokých škol v Karlovarském kraji, nicméně počet respondentů této cílové skupiny činí pouze 22, což je způsobeno nízkým počtem vysokých škol a z toho vyplývajícím nízkým počtu jejich studentů. Z tohoto důvodu nebyly některé zjišťované okruhy či otázky vyhodnocovány a všechna výsledná zjištění této cílové skupiny nelze brát za obecně platná.

V Karlovarském kraji dotázaní respondenti studují z důvodu blízkosti jejich bydliště (graf 19). Druhou nejvyšší četnost získala odpověď, že studují obor, který se na jiné škole nevyučuje.

Graf 19 Důvod studia v Karlovarském kraji (počet)

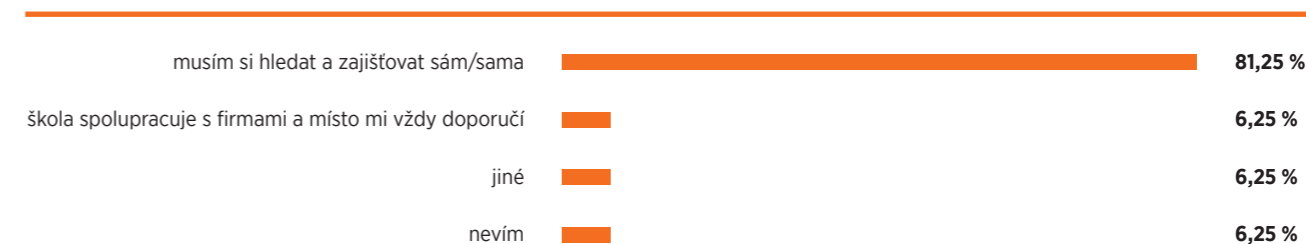

Pozn. Znění otázky: Proč studujete vysokou školu právě v Karlovarském kraji? Polootevřená, možno více odpovědí. N = 22.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Více než 50 % respondentů má v rámci studia povinnou odbornou praxi (graf 20). Vzhledem k tomu, že více než 80 % respondentů si musí praxi zajišťovat sami, uvítali by přibližně dvě třetiny z nich v rámci hledání praxe nebo brigády jedno konkrétní místo (úřad, agenturu, poradenskou kancelář atp.), které by se soustředilo na poskytování informací a provázání studentů a firem za účelem realizace praxí. Více než pětina z nich uvedla, že by spoléhala jen sama na sebe.

Graf 20 Stávající praxe, forma jejího zajišťování a uvažování o praxi

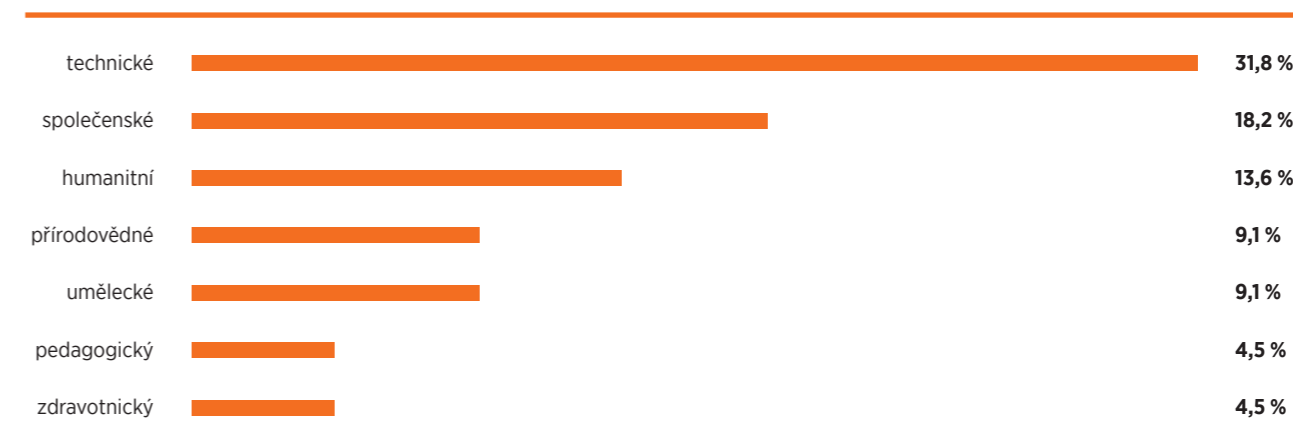
Stávající praxe	Podíl (v %)	Uvažování o praxi	Podíl (v %)
ano	54,5	ano	50
ne	45,5	ne	50

Pozn. Znění otázky: V rámci Vašeho studia máte povinnou odbornou praxi? Uzavřená, výběr jedné z odpovědí. N = 22. Uvažujete přesto o získání praxe již během studia z vlastního rozhodnutí a hledáte příležitost, kde praxi získat? Uzavřená, výběr jedné z odpovědí. N = 10. Jakým způsobem získáváte místo, kam půjdete realizovat praxi? N = 12.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Pokud by byla v Karlovarském kraji založena vysoká škola, nejvíce vítanými obory by byly technické a následně společenské (graf 21). Poptávané by byly i obory humanitní a umělecké.

Graf 21 Poptávané obory na vysoké škole v Karlovarském kraji

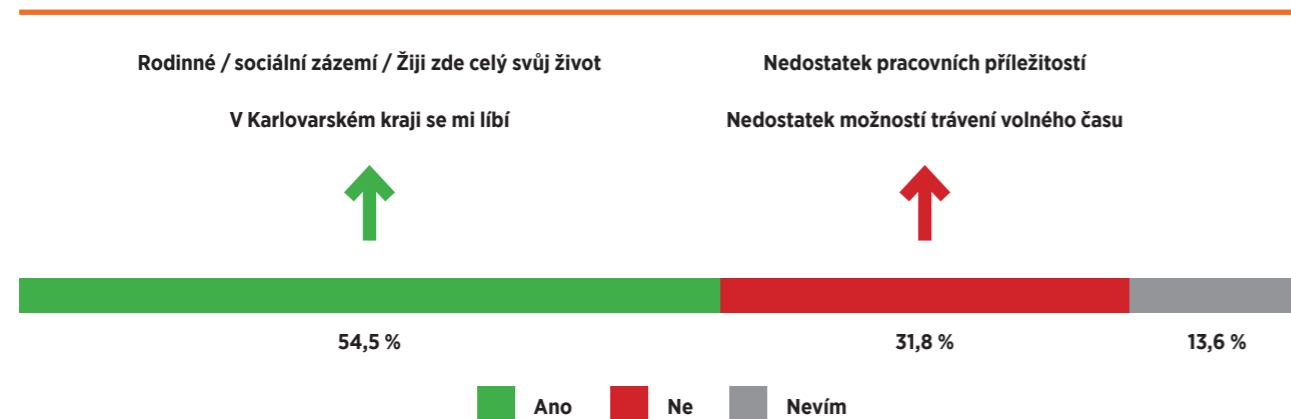
Pozn. Znění otázky: Pokud by byla v Karlovarském kraji založena vysoká škola, které obory byste uvítali? N = 12.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

¹¹ Uvítali byste v rámci hledání praxe nebo brigády jedno konkrétní místo (úřad, agenturu, poradenskou kancelář atp.), které by se soustředilo na poskytování informací a provázání studentů a firem za účelem realizace praxí? N = 17.

Pozitivním zjištěním je, že více než polovina respondentů této cílové skupiny plánuje po dokončení studia žít v Karlovarském kraji, a to zejména z důvodu vytvořeného rodinného či sociálního zázemí a z důvodu, že tu žijí celý svůj život (graf 22). Více než třetina dotázaných naopak neplánuje žít v tomto kraji, jelikož by zde nenašli odpovídající pracovní nabídku a možnosti trávení volného času v kraji jsou dle respondentů omezené.

Graf 22 Plánované žití po studiu v Karlovarském kraji (podíl, v %)

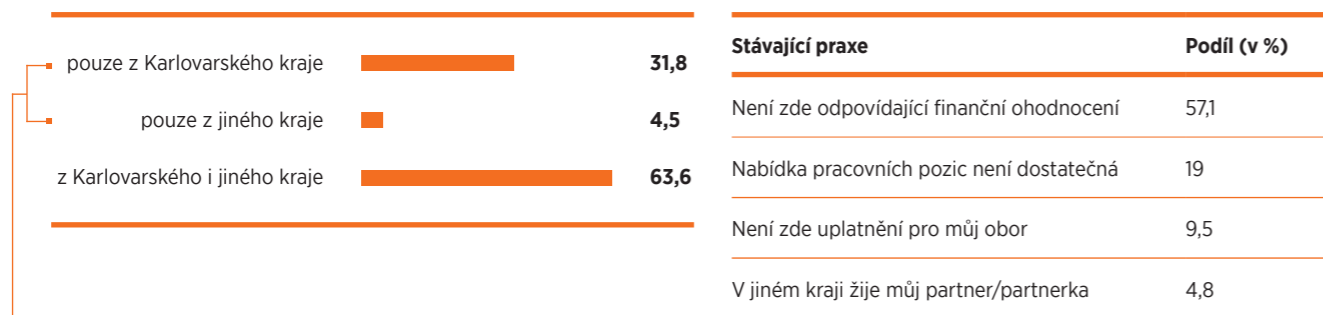

Pozn. Znění otázky: Plánujete po dokončení studia žít v Karlovarském kraji? Uzavřená, výběr jedné z odpovědí. N = 22. Z jakého důvodu? Otevřená. N = 18.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

V souvislosti s výše zmíněným uvedla **více než třetina respondentů, že své první zaměstnání by hledala pouze v Karlovarském kraji** (graf 23). Více než dvě třetiny respondentů by zvažovaly nabídky z Karlovarského i jiného kraje a pouze 4,5 % respondentů by hledali pracovní nabídky v jiném než Karlovarském kraji. Tyto odpovědi respondenti uvedli v souvislosti s neodpovídajícím finančním ohodnocením v Karlovarském kraji a nedostatkem pracovních pozic (zejména kvalifikovaných). Důvodem hledání zaměstnání jinde bylo i navázání partnerského vztahu mimo Karlovarský kraj.

Graf 23 Hledání zaměstnání

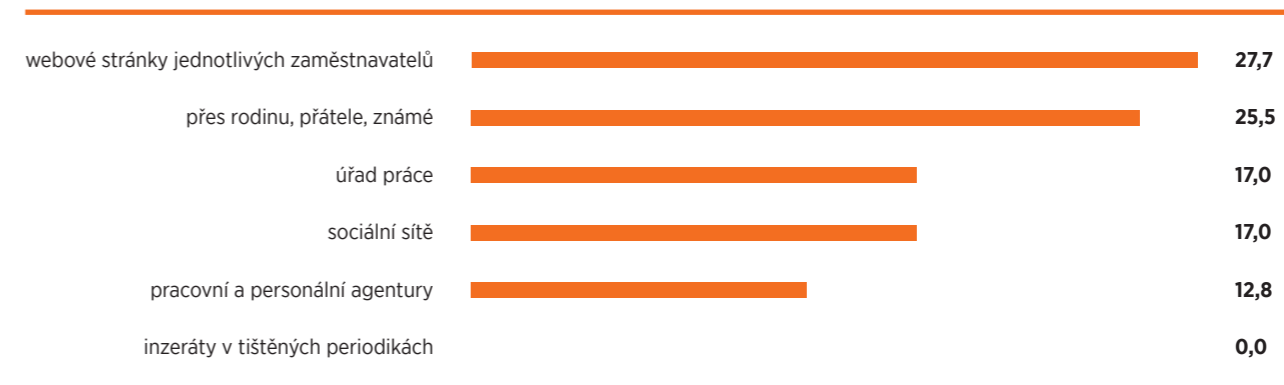

Pozn. Znění otázky: V rámci hledání prvního zaměstnání, zvažoval/a byste nabídky z Karlovarského kraje nebo i z jiného regionu? Uzavřená, výběr jedné z odpovědí. N = 22. Z jakého důvodu byste hledal/a zaměstnání v jiném než Karlovarském kraji? Polootevřená, výběr jedné či více odpovědí či dopsání. N = 15.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Informační zdroje, které by nejčastěji respondenti využili při hledání zaměstnání, jsou webové stránky jednotlivých firem a zaměstnavatelů a následné kontakty získané přes rodinu, přátele či známé (graf 24). Využitými zdroji by byly i sociální sítě a úřad práce. Nižší zastoupení mají pracovní a personální agentury. Inzeráty v tištěných periodikách by nevyužil žádný z respondentů.

Graf 24 Informační zdroje pro hledání zaměstnání

Pozn. Znění otázky: Jaký byste využil/a hlavní informační zdroj pro hledání zaměstnání? Polootevřená, výběr jedné či více odpovědí či dopsání. N = 15.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Pro zvýšení atraktivity Karlovarského kraje pro život, která je aktuálně respondenty hodnocena průměrnou známkou 3,5¹², by se v kraji musela zejména zlepšit nabídka vzdělávání, zvýšit nabídka pracovních příležitostí (a to nejen pro kvalifikované, ale i v rámci brigádních činností) a zlepšit možnosti trávení volného času (tabulka 15). Obdobné odpovědi respondenti uváděli i při dotazování, co by mohlo být v budoucnu důvodem jejich odchodu z kraje¹³.

¹² Znění otázky: Jak hodnotíte obecně atraktivitu Karlovarského kraje pro život mladého člověka? Použijte škálu, kdy 1 je absolutně neatraktivní a 10 je maximálně atraktivní. N = 22

¹³ Co Vám osobně v Karlovarském kraji chybí, co by mohlo být v budoucnu důvodem Vašeho odchodu? Otevřená. N = 22

Tabulka 15 Navrhované změny v Karlovarském kraji

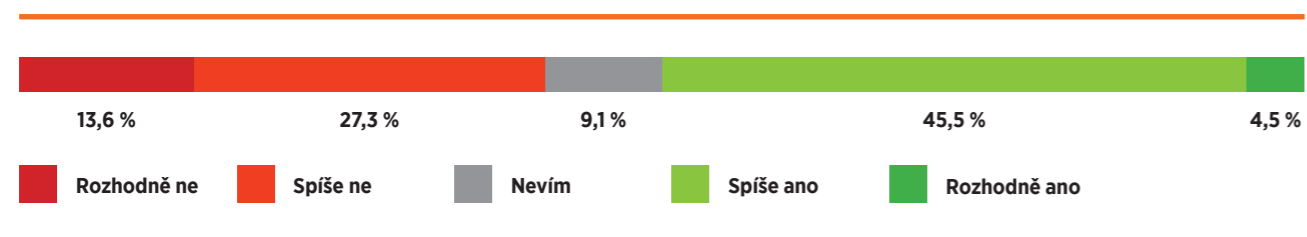
	Počet
Dostatečná nabídka vzdělávání	5
Více pracovních příležitostí (pro kvalifikované i brigád)	4
Zlepšení možností trávení volného času (kultura, sport apod.)	4
Dopravní dostupnost	4
Odpovídající finanční ohodnocení	3
Zlepšení dostupnosti a nabídky služeb (více obchodních center)	1

Pozn. Znění otázky: Co by se muselo v Karlovarském kraji změnit, abyste ho považovali za maximálně atraktivní pro život? Otevřená, N = 22.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

Z hlediska podmínek pro založení rodiny hodnotí respondenti Karlovarský kraj pozitivně - uvedla tak polovina respondentů (graf 25). Naopak za nevhodný pro založení rodiny ho označilo téměř 41 %.

Graf 25 Podmínky pro založení rodiny v Karlovarském kraji

Pozn. Znění otázky: Splňují současné podmínky v Karlovarském kraji Vaši představu o místě, kde byste chtěli založit rodinu? Uzavřená, výběr jedné z odpovědí. N = 22.

Zdroj: dotazníkové šetření, 2017

1.5. Klíčová zjištění z dotazníkových šetření

Prostřednictvím dotazníkových šetření došlo k identifikaci čtyř nejzásadnějších důvodů odchodu z kraje, které uvedly všechny dotazované cílové skupiny:

1. nedostatečná nabídka pracovních příležitostí – zejména pro kvalifikované osoby;
2. nedostatečné finanční ohodnocení;
3. nedostatečné možnosti trávení volného času – zejména kulturního vyžití;
4. nedostatečné možnosti vzdělávání - zejména vysokoškolského.

Při zvažování odchodu z Karlovarského kraje však nehraje roli pouze jeden faktor, ale jedná se spíše o kombinaci více faktorů (zejména výše uvedených). Značný vliv má i životní etapa, ve které se člověk právě nachází, např. studenti mohou pociťovat touhu se osamostatnit, poznat nová místa, získat zkušenosti, naopak již pracující mohou chtít založit rodinu a zvažují aspekty, jakými jsou klidné prostředí pro výchovu dětí, nabídka občanské vybavenosti apod. Současně je třeba vzít v potaz možnosti, které s sebou nese rozvoj moderních technologií (např. umožnění práce z domova), a současně zvyšování mobility obyvatel a jejich zvyšující se ochota dojíždět za prací i na delší vzdálenosti.

Studium v kraji

Z odpovědí respondentů vyplynulo, že v Karlovarském kraji jsou **omezené možnosti zejména terciárního vzdělávání**. Značný podíl dotázaných uvedl, že odešel z kraje z důvodu **nedostupnosti školy** (či oboru), kterou chtěli studovat. Zejména se jednalo o školy s technickým a přírodovědným zaměřením, dále pak s humanitním zaměřením.

Pozitivně lze vnímat skutečnost, že významný podíl dotazovaných studentů, kteří chtějí nadále pokračovat ve studiu na vysoké škole, by mělo **zájem o studium vysoké školy v případě jejího založení v Karlovarském kraji**. Poptávané by byly zejména obory přírodovědné, technické, humanitní a umělecké. Důvodem preference vysoké školy v tomto kraji by byla zejména blízkost bydliště, se kterým souvisí rodinné a sociální zázemí a také úspora životních nákladů. Naopak studenti, kteří by neměli zájem o studium v kraji, označili za důvod **plánovanou realizaci práce během studia, pro kterou jsou vhodnější podmínky v jiných krajích**. Značnou roli při rozhodování o místě studia vysoké školy hrála i **možnost užít si studentského života**.

Hledání zaměstnání a praxe

Převážná většina respondentů by v případě hledání zaměstnání (even. prvního zaměstnání v případě studentů) **hledala pracovní nabídky v Karlovarském kraji i jiných krajích**. Jen minimum respondentů uvedlo, že by hledalo nabídky jen z Karlovarského kraje. Důvodem je zejména **širší nabídka pracovních příležitostí pro kvalifikované v jiných krajích, které mají i odpovídající finanční ohodnocení**.

Nejčastěji by respondenti při hledání zaměstnání využili **webové stránky jednotlivých zaměstnavatelů**, dále pak **rodinu, přátelé a známé a sociální síť**. Méně využitými informačními zdroji by byly úřady práce a pracovní a personální agentury. Inzeráty v tištěných zdrojích by nebyly využity v podstatě vůbec. Dotazovaní studenti deklarovali zájem o využití jednoho konkrétního místa (úřadu, agentury, poradenské kanceláře apod.), které by se soustředilo na poskytování informací a provázání studentů a firem za účelem realizace praxí či brigád.

Atraktivita

Atraktivita Karlovarského kraje získala velmi nízké hodnocení od všech cílových skupin a výrazný podíl respondentů považuje Karlovarský kraj za nesplňující jejich představy o místě, kde by uvažovali o založení rodiny. Důvody, které vedou respondenty k tomuto rozhodnutí, jsou zejména nedostatek pracovních příležitostí a jejich finanční ohodnocení. Významný vliv má i nabídka vzdělávání, která ovlivňuje nejen odchod studentů, ale i návrat již odchozích z kraje – ti by chtěli zajistit svým dětem přístup ke vzdělávání. Navíc jsou v kraji **nedostatečné možnosti pro trávení volného času**, především pro mladé lidi. Bariéru představuje i nedostatečná dopravní dostupnost – nikoliv v rámci kraje, ale spíše napojení na hlavní město. Atraktivitu regionu snižuje značné množství nepřizpůsobivých obyvatel, které má mj. vliv na pocit bezpečí majoritní skupiny obyvatel. Naopak za pozitivu kraje, ať už pro založení rodiny či návrat, byla označena krásná okolní příroda, relativně klidné prostředí a zcela zásadní roli mají rodinné a sociální vazby.

2. Fokusní skupina

Účastníci fokusní skupiny byli seznámeni s klíčovými závěry dotazníkových šetření, které byly prostřednictvím následné diskuse verifikovány a došlo k detailnějšímu rozboru možných příčin odchodu pracovních sil z Karlovarského kraje. Následně se účastníci snažili najít vhodná opatření k eliminaci odchodu pracovních sil a současně k zatraktivnění kraje pro život.

Naprostá většina dotazovaných se ztotožnila s výsledky dotazníkového šetření v jednotlivých cílových skupinách a potvrdila platnost obecných důvodů odchodu pracovní síly z regionu. Účastníci došli k závěru, že výsledky dotazníkového šetření nijak nevybočují z jejich primárního očekávání a ani další příčiny odchodu, které nebyly identifikovány, není třeba definovat. Skupina se zaměřila na detailnější rozbor těchto příčin odchodu.

Jako jednoznačný důvod pro odliv vysokoškoláků skupina vidí v **nedostatku vysokých škol na území kraje** a tedy minimální možnosti realizovat zde studium. Jsou evidovány tendence rozšiřovat nabídku oborů např. na Vysoké škole finanční a správní, avšak z diskuse vyplynulo, že potenciální vysokoškoláci by upřednostnili především **zastoupení veřejných případně státních škol**, a to především z důvodu větší prestiže. V rámci povinných praxí jak na úrovni vysokoškolského tak středoškolského vzdělání lze najít prostor pro eliminaci odchodu studentů ve větší provázanosti a součinnosti studentů resp. škol s možnými zaměstnavateli. V momentě, kdy praxe budou sehrávat roli dostatečného nabití praktických dovedností studenty a zároveň ověření jejich šikovnosti ze strany zaměstnavatelů, je zde potenciál pro vzájemnou dohodu o získání trvalého místa v zaměstnání. Současně je třeba dbát na to, aby se jednalo o **skutečně trvalé, dlouhodobé a odborné praxe**.

Co se týká současné pracovní nabídky, dle diskutujících sehrává svou roli tradiční průmyslová odvětví a s tím spojená skladba obyvatelstva. Průmysl jako sklářství, výroba porcelánu a další řemeslná odvětví historicky poptávala především zručnou pracovní sílu s minimálním vzděláním. Z toho důvodu do kraje přicházeli především lidé znalí řemesla. V současné době, po překonané ekonomické krizi, kdy bylo mnoho pracovních míst v těchto oborech zrušeno, jsou nové náznaky na možnost uplatnění odborných pozic. Bohužel z diskuse vyplynulo, že zájem o studium těchto oborů je minimální a do budoucna bude pracovní síla chybět. Dalším faktorem ovlivňujícím současný trh práce je **nízké finanční ohodnocení i možnost kariérního růstu**. Rozdíl mezi nastavenými sociálními dávkami a nástupní mzdou je tak minimální, že dle slov diskutujících v některých oborech není mzda pro uchazeče motivací do zaměstnání nastoupit. Z pohledu účastníků fokusní skupiny představuje mnohem větší **riziko pro odchod pracovní síly z kraje určitá nemožnost kariérního postupu**. Z diskuse vyplynulo, že v některých nejmenovaných tradičních firmách Karlovarska, je **velmi obtížné postupovat na kariérním žebříčku**, ať už z důvodu, že **vyšších pozic je zákonitě méně a jsou dlouhodobě obsazené, tak většina těchto míst vyššího managementu je odkloněna do sídel firem, která jsou však v současné době mimo Karlovarský kraj**. Znamená to tedy, že lidé s vyšším vzděláním mají omezené možnosti kariérního růstu a zároveň jsou omezeni i v možnosti růstu finančního ohodnocení.

Zajímavým poznatkem plynoucím z diskuse bylo sdělení vysokoškolačky studující mimo kraj, že právě nemožnost uplatnění a také nízké finanční ohodnocení je pouze a jediným důvodem, proč odchází z kraje. Důvodů pro setrvání v kraji našla několik – zázemí rodiny, sociální vazby, okolní příroda a relativní obecná životní spokojenost, avšak profesní uplatnění je v jejím případě natolik zásadní, že tyto „pozitivní“ důvody ztrácejí svoji váhu.

Diskutována byla také možná podpora podnikatelských subjektů, a to především v oblasti inovací a využití potenciálu místních firem pro vytvoření dalších pracovních pozic. Diskutující by uvítali **poradenství v oblasti podnikání**, např. už podchytit zájem studentů a motivovat je při výuce k založení vlastní firmy. Posilou studentů by mohla být **osoba personálního poradce**, pro nově podnikající např. osoba mentora, který by v začátcích osobám samostatně výdělečně činným poskytl nezbytná doporučení. Diskutován byl také záměr **vytvořit platformu klíčových hráčů na poli zaměstnanosti**, jako je např. úřad práce, KARP a zástupci z řad zaměstnavatelů, kteří by se setkávali za účelem sdílení informací a vytvoření společných postupů pro zlepšení situace na trhu práce. Především v oblasti inovací je prostor pro vytvoření nového prostředí, vytvoření odborných pozic a nalákání

výše vzdělaných lidí do kraje, či zastavení jejich odchodu. Jako jednou z variant se jeví založení podnikatelských inkubátorů.

V oblasti obecné spokojenosti s životem v kraji několik diskutujících uvedlo, že **necítí úplnou sounáležitost s krajem, a to především z důvodu, že nejsou rodáci a žijí v kraji jako první generace**. Někteří naopak popsalí rodinné, a tím především emoční vazby na kraj. Obecně diskutující ocenili místní krajinu. Jako možnost ztraktivnější kraje pro místní obyvatele (pomineme-li již diskutované zlepšení situace na trhu práce) vidí podporu spolkového života, např. zjednodušením zisku dotací při organizaci akcí, realizací akcí šitých na míru skladbě obyvatelstva a jeho finančním možnostem, vytvořením nových tradic, které by přispěly k vytvoření vazeb obyvatelstva na kraj.

3. Řízené rozhovory

Prostřednictvím řízených rozhovorů byly opětovně potvrzeny již zmíněné hlavní důvody odchodu z kraje. V případě vysokoškoláků je nejčastější příčinou **odchod na vysokou školu do jiného regionu (nejčastěji Praha, Plzeň, Ústí nad Labem a Liberec) z důvodu nedostatku vysokoškolské nabídky**. Jakmile studenti odejdou do jiného kraje, většina si během studií hledá brigádu, částečné zaměstnání či praxi ve firmě a v případě vzájemné spokojenosti se v dané firmě snaží získat své první zaměstnání. **I s ohledem na nedostatečnou nabídku pracovních pozic především pro vysokoškolsky vzdělané**, tito studenti nemají tendenci hledat zaměstnání v Karlovarském kraji. Z jejich pohledu některé pozice neexistují či jsou dlouhodobě obsazeny. Co se týká osob žijících mimo kraj, naprostá většina uvedla, že právě studium je odvedlo z regionu. I přesto, že studia např. nedokončili, rozhodli se hledat uplatnění v novém místě působnosti ze stejných důvodů, tj. **v Karlovarském kraji nenalezli pracovní nabídku, která by splňovala především finanční představy o jejich zaměstnání, a současně si již vytvořili nové sociální vazby v novém místě působnosti**. Několik respondentů uvedlo, že v případě, že by o návratu uvažovali, by to bylo především z důvodu **klidného místa žití v Karlovarském kraji a celkově krásné okolní přírody**, která mj. poskytuje pestrou nabídku vyžití ve volném čase. Jedna respondentka si dokáže představit Karlovarský kraj jako místo pro život, ale zaměstnání by hledala v nedalekém Německu. Někteří uváděli jako důvod odchodu a nemožného návratu do rodného kraje rodinné problémy. **Svou roli pro zakotvení v současném místě mimo Karlovarský kraj sehrávají také partnerské vztahy**, kdy jeden z partnerů následuje druhého partnera, a **vlastnictví nemovitosti** mimo tento kraj.

Zajímavým faktorem, který z rozhovoru vyplynul, bylo zjištění, kdy lidé žijící ca 10 let mimo kraj (konkrétně v hlavním městě Česka) reálně uvažují o návratu do Karlovarského kraje i přes vědomí nižších mezd či obtížnějšího hledání zaměstnání. Jejich hlavní motivací je nová životní etapa, kdy chtějí své děti vychovávat v klidném prostředí, cítí sounáležitost s rodným krajem a chtějí se občansky angažovat v regionu. Varianta, že budou žít v Karlovarském kraji a do Prahy pouze dojíždět za prací je pro ně také reálná.

4. Soubor opatření

Na základě zjištěných poznatků prostřednictvím dotazníkových šetření, fokusních skupin a řízených rozhovorů byla formulována opatření, jejichž případná realizace povede k zatraktivnění Karlovarského kraje a zmírnění odlivu pracovní síly, potažmo obyvatel kraje. Navrhovaná opatření budou sloužit jako podklad k vyjednávání o jejich případné realizaci.

Opatření byla rozdělena dle čtyř klíčových důvodů odchodu pracovních sil z kraje:

1. nedostatečná nabídka pracovních příležitostí;
2. nedostatečné finanční ohodnocení;
3. nedostatečné možnosti trávení volného času a podmínek pro rodinný život;
4. nedostatečné možnosti vzdělávání.

1. NEDOSTATEČNÁ NABÍDKA PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ

- **Opatření č. 1.1 - podpora vytváření pracovních míst** – především pro vysokoškolsky vzdělané
Např. podporou zaměstnavatelů v rozšiřování jejich podnikání - inovační vouchery, investice do inovací, inkubátory
- **Opatření č. 1.2 - zainteresování a dání prostoru studentům v realizaci praxí u případného zaměstnavatele**
- **Opatření č. 1.3 - spolupráce s jednotlivými aktéry na poli zaměstnanosti** (firmy, úřad práce, KARP)
Např. formou vytvoření platformy pro sdílení informací, potřeb, zkušeností a tvorby budoucích vizí
- **Opatření č. 1.4 - podpora osob samostatně výdělečně činných či uvažujících o podnikání**
Např. uceleným poradenstvím, možností využití rad mentora a průvodcovství v začátcích, zjednodušené administrativní podmínky, finanční podpora především ex ante
- **Opatření č. 1.5 - snaha o udržení pracovních pozic pro občany kraje**
Zejména motivovat především ruské zaměstnavatele zaměstnávat místní pracovní sílu, nikoliv dovážet vlastní pracovní sílu ze zahraničí
- **Opatření č. 1.6 – podpora přesunu vedení firem do Karlovarského kraje, který by přispěl ke zvýšení nabídky pracovních příležitostí pro kvalifikované a současně k zajištění dostatečného finančního ohodnocení pracovních pozic**

2. NEDOSTATEČNÉ FINANČNÍ OHODNOCENÍ

- **Opatření č. 2.1 – podpora společenské odpovědnosti firem**
- **Opatření č. 2.2 – podpora přesídlení top managementu firem realizující činnost v kraji do kraje**

3. NEDOSTATEČNÉ MOŽNOSTI TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

- **Opatření č. 3.1 – rozšíření nabídky kulturního vyžití a její přizpůsobení struktuře obyvatelstva**
- **Opatření č. 3.2 – budování centrálních míst setkávání ve městech**
- **Opatření č. 3.3 – podpora regionální identity**
Např. formou podpory spolkového života, iniciativy „zespoda“ např. formou grantů na malé projekty – (akce iniciované spolky, místními obyvateli apod.), aby pro ně byli dostupné
- **Opatření č. 3.4 – zvýšení participace obyvatel na veřejném životě**
- **Opatření č. 3.5 – založit nové tradice a podpořit sounáležitost obyvatel s krajem (za účelem vytvoření emočního pouta)**
- **Opatření č. 3.6 – vytvářet startovací byty pro mladé a vzdělané**
- **Opatření č. 3.7 – realizace marketingových kampaní za účelem zlepšení image kraje**
Image kraje stavět zejména na následujících aspektech: příroda a volná krajina, dostupné bydlení, dobrá dopravní dostupnost v rámci kraje, nízká konkurence (pro rozvoj podnikání)

4. NEDOSTATEČNÉ MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ

- **Opatření č. 4.1 – realizace opatření na středních školách cílených na zvýšení míry podnikavosti**
- **Opatření č. 4.2 – podpora otevření prestižní vysoké školy v kraji**
- **Opatření č. 4.3 – podpora praxí (středoškolských i vysokoškolských)**
- **Opatření č. 4.4 – podpora duálního vzdělávání**
- **Opatření č. 4.5 – modernizace technologického vybavení školských zařízení**
- **Opatření č. 4.6 – podpora studentského života**

5. Závěr

Ekonomická výkonnost Karlovarského kraje dlouhodobě zaostává za ostatními kraji, čímž dochází k nedosta- tečné tvorbě pracovních míst, která se mj. projevuje vyšší mírou nezaměstnanosti. Současně je v kraji evidován nesoulad mezi poptávkou zaměstnavatelů a nabídkou uchazečů (profesní i kvalifikační). Výslednicí je pak vyjma vysoké míry nezaměstnanosti i odchod zejména nejkvalitnější pracovní síly z kraje. Přesto má Karlovarský kraj silný potenciál stát se prosperujícím regionem. Je proslulý jako lázeňské centrum s širokou domácí i zahraniční klientelou, jednotlivá města v kraji udržují kontinuitu českého světově oceňovaného sklářství a keramického prů- myslu a regionální produkty s dlouholetou tradicí výroby v kraji jsou známy lidem ve všech koutech světa. Kraj také disponuje malebnou krajinou s mnoha přírodními a historickými památkami, které obdivují jak turisté, tak místní. Jednou ze současných výzev je vytvořit odpovídající sociální a ekonomické podmínky mladé generace hledající v kraji své pracovní a doufejme i životní uplatnění. Představit jí ony přednosti a pozitiva kraje, novou vizi v kontextu nadcházejících změn v dnešním rychle se měnícím světě tak, aby tato generace našla sounáležitost s krajem jako místem pro život a tím mu pomohla se dále rozvíjet.

Největší nevýhodu pro mladou studující generaci, kterou je téměř absolutní absence vysokého školství v kraji, můžeme vnímat jako příležitost ze základu vybudovat moderní zázemí pro terciální vzdělávání dle aktuálních trendů, vytvořit akademické a inovační prostředí s provázaností na místní zaměstnavatele i možností přeshra- niční spolupráce díky blízkému Německu, a tak nabídnout potenciálním studentům nabytí pestrých vědomostí a zkušeností. Právě odborně, vysokoškolsky vzdělaní lidé mohou kraji přinést přidanou hodnotu v ekonomickém i společenském směru. Vybudováním dostupného vysokého školství lze předpokládat částečný příliv studentů z jiných krajů a zejména výrazný pokles odlivu mladých lidí z kraje, kteří by si po odchodu za studiem mimo kraj začali vytvářet nové sociální vazby k novému místu pobytu a současně získávat své první pracovní zkušenosti. Návrat do rodného kraje už by pro ně nebyl lukrativní či dokonce možný, a to nejen z důvodu nenalezení pracov- ní pozice s odpovídajícím pracovním ohodnocením v kraji, ale i z důvodu vytvoření citové vazby k novému místu, založení rodiny anebo vlastnictví nemovitosti. Vytvoření výše uvedeného zázemí pro terciální vzdělávání, které by mělo být zajištěno prestižními vysokými školami nabízejícími dostatečně širokou nabídku studijních oborů tak, aby byla uspokojena poptávka, však není otázkou jednoho roku, dvou let, ale možná desetiletí. Snaha by tedy měla cílit i na drobnější, dílčí kroky, které by postupně nastartovaly dlouhodobý proces udržení (vzdělané) pracovní síly v kraji.

Žádoucí je udržovat a upevňovat již vytvořené vazby mezi místním středoškolským sektorem a zaměstnavateli prostřednictvím realizace studentských praxí, které pomohou studentům nejen získat praktické dovednosti, ale současně povedou k provázání studenta se zaměstnavatelem, které může vést k trvalému místu v zaměstnání. Dále je třeba vytvářet platformy mezi stěžejními aktéry na poli zaměstnanosti, poskytnout personální podporu studentům při ujasnění si jejich budoucího profesního zaměření či hledání prvního zaměstnání a vytvářet společ- né vize a reálné implementovat. V rámci dostupných dotačních podpor cílit na budování a podporu inovačního prostředí, podporu stávajících zaměstnavatelů v kraji v rozšiřování pracovních nabídek a cílit i na jejich společen- skou odpovědnost, dále poskytnout poradenství podnikatelům jak současným, tak potenciálním, a podpořit tím aktivní lidi, kteří se nebojí převzít zodpovědnost za zaměstnání sebe sama.

Diskutující by uvítali poradenství v oblasti podnikání, např. už podchytit zájem studentů a motivovat je při výuce k založení vlastní firmy. Posilou studentům by mohla být osoba personálního poradce, pro nově podnikající např. osoba mentora, který by v začátcích osobám samostatně výdělečně činným poskytl nezbytná doporučení. Diskutován byl také záměr vytvořit platformu klíčových hráčů na poli zaměstnanosti jako je např. ÚP, KARP a zástupci z řad zaměstnavatelů, kteří by se setkávali za účelem sdílení informací a vytvoření společných postupů pro zlepšení situace na trhu práce. Především v oblasti inovací je prostor pro vytvoření nového prostředí, vytvo- ření odborných pozic a nalákání výše vzdělaných lidí do kraje, či zastavení jejich odchodu. Jako jednou z variant se jeví založení podnikatelských inkubátorů.

V neposlední řadě je třeba vytvořit v kraji zázemí a zaujmout mladé lidi dříve, než budou mít tendenci z kraje odejít. Takovou nabídkou by mohla být snadná dostupnost startovacích bytů, jež nabízí možnost se osamostatnit a jistě sehraje i roli při úvahách o zakládání rodiny. Skrze možnost sportovního a kulturního vyžití, aktivního spol- kového života odpovídajícího nárokům obyvatelstva a jeho finančním možnostem, a vytvořením nových tradic lze jistě dosáhnout vyšší atraktivitu kraje a sounáležitosti jeho obyvatel s ním a vytvořit tak místo vyhledávané pro život.

Přílohy

Příloha 1 Struktury respondentů dotazníkového šetření dle jednotlivých cílových skupin

Struktura respondentů dotazníkového šetření – CS 1

Pohlaví	Abs.	Rel. (%)
Žena	47	56,0
Muž	37	44,0
Věk		
20-24	8	9,8
25-29	30	36,6
30-34	16	19,5
35-39	21	25,6
40-44	4	4,9
45-49	1	1,2
50-54	2	2,4
Rodinný stav		
svobodný/svobodná	50	60
vdaná/ženatý	31	37
rozvedená/rozvedený	2	2
vdova/vdovec	1	1
Nejvyšší dosažené vzdělání		
vysokoškolské	59	70
středoškolské s maturitou	21	25
vyšší odborné	2	2
základní	1	1
středoškolské bez maturity	1	1
CELKEM	84	100

Struktura respondentů dotazníkového šetření – CS 2

Pohlaví	Abs.	Rel. (%)
Žena	288	66,4
Muž	144	33,2
uvedeno chybně/vyřazení	2	0,5
Věk		
15-19	351	80,9
20-24	72	16,6
25-29	4	0,9
30-34	2	0,5
35-39	0	0,0
40-44	0	0,0
45-49	1	0,2
uvedeno chybně/vyřazení	4	0,9
Škola		
Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická Karlovy Vary, p. o.	70	16,2
Střední uměleckoprůmyslová škola Karlovy Vary, p. o.	66	15,3
Hotelová škola Mariánské lázně	58	13,5
Integrovaná střední škola Cheb, příspěvková organizace	45	10,4
Střední pedagogická škola, gymnázium a vyšší odborná škola Karlovy Vary, p. o.	33	7,7
Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola Cheb, p. o.	32	7,4
První české gymnázium v Karlových Varech, p. o.	24	5,6
Střední škola živnostenská Sokolov, p. o.	23	5,3
Střední škola stravování a služeb Karlovy Vary, p. o.	18	4,2
Střední lesnická škola Žlutice, p. o.	12	2,8
Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary, p. o.	9	2,1
Jiné	41	9,5
Učební obor		
učební obor řemeslný nebo službový	94	22,6
umělecký	57	13,7
všeobecný	57	13,7

zdravotnický	50	12,0
humanitní	45	10,8
přírodovědný	32	7,7
ekonomický	25	6,0
technický	19	4,6
hotelnictví a turismus	13	3,1
pedagogický	11	2,6
sportovní a rekondiční masér	5	1,2
jiné	8	1,9
CELKEM	434	100

Struktura respondentů dotazníkového šetření – CS 3

Pohlaví	Abs.	Rel. (%)
Žena	85	68
Muž	40	32
Věk		
15-19	9	7,2
20-24	87	69,6
25-29	23	18,4
30-34	1	0,8
35-39	1	0,8
40-44	3	2,4
uvedeno chybně	1	0,8
Nejvyšší dosažené vzdělání		
základní	5	4
SŠ bez maturity	0	0
SŠ s maturitou	81	64,8
vyšší odborné	2	1,6
vysokoškolské bakalářské	29	23,2
vysokoškolské magisterské	8	6,4
CELKEM	125	100

Struktura respondentů dotazníkového šetření – CS 4

Pohlaví	Abs.	Rel. (%)
Žena	17	77,3
Muž	5	22,7
Věk		
20-24	13	59,1
25-29	1	4,5
30-34	2	9,1
35-39	2	9,1
40-44	3	13,6
45-49	1	4,5
CELKEM	22	100

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

 **Karlovarská agentura
rozvoje podnikání**

 **KARLOVARSKÝ
KRAJ**

 mepco

 MEDIA

Zpracovatel

kolektiv autorů MEPCO, s. r. o.

Vydavatel

???

Grafika a tisk

MEDIA a.s.

Botanická 252/6, Dalovice

www.mediaas.cz

Náklad

???

Březen 2017

www.rskkvk.cz
